

20. januar 2006

Kr. 10,-

71. årgang

ORGAN FOR MENTAL, SOSIAL OG ØKONOMISK NYORIENTERING

Nr. 1

VÅRT MÅL: Et fritt levende selvvirksomt samfunn
 VÅR METODE: Selvkontroll og hensynsløs, men objektiv kritikk
 VÅRT MIDDEL: Ny livsorientering bygget på Kristusimpulsen

MOTTO: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheten. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie levende selvvirksomme samfunn.

Midtøstenkrise i Stortinget

En samlet opposisjon har gått til frontalangrep på regjeringen på bakgrunn av SVs boikottbefaling av israelske varer.

Av Dag Ove Johansen

SVs timing av dette må vel sies å være særdeles dårlig i og med at Ariel Sharon lå i koma etter hjerneblødning og verden var opptatt av Israels statsministers ve og vel. Israelvennene på Stortinget med Carl I. Hagen i spissen lot ikke muligheten for et angrep på regjeringen og SV i særdeleshet, gå fra seg. Siv Jensen, Carl I. Hagen, Erna Solberg, Lars Sponheim og Dagfinn Høybråten ropte over seg over at regjeringen kunne tillate en slik uttalelse fra SVs Kristin Halvorsen, som til og med er handelsminister.

Men hvem ellers skulle kunne uttale seg om handelsrelaterte saker om ikke selve handelsministeren? En annen sak er om en handelsboikott av Israel vil ha noen hensikt. Det eneste landet jeg kjenner til som fikk svi skikkelig, var apartheidregimet i Sør-Afrika (selv om enkelte norske redere ga blaffen og fraktet det de kunne av olje til rasiststaten...). Nå er det enkelte som hevder at Israel er blitt en slik apartheidstat.

Det er viktig at en debatt om Midtøsten kommer opp på nasjonalt plan, men den kunne kanskje vært tatt opp på en litt annen måte. Utspillet fra Kristin Halvorsen har faktisk maktet å samle en ganske så splittet opposisjon.

Det er meget interessant å følge Frp i slike saker. Vi kjenner til fra tidligere at Carl I. Hagen er en svoren Israel-venn og har deltatt på Levende Ords hallelujah-møter for Israel og mot alt som lukter av islam. Godeste Carl er en ordsmed som hitil er blitt holdt i tømme i og med sin

rolle som visepresident i Stortinget. Men i denne konkrete saken klarte han ikke holde kjøft. Han uttalte meget opphisset på TV at Israel er det eneste demokratiet i Midtøsten "omgitt av en rekke banditt-stater".

Slik snakker en ekte demagog og populist. Han vendte tilbake til sitt gamle jeg igjen. Slik har han holdt på gjennom mange år, helt fra sjikneringen av alenemødre, finnmarkinger, trygdede, Sametinget, innvandrere og asylsøkere osv. i det uendelige.

Siv Jensen blir puslete til sammenlikning. Hun har ikke de tallegaver som Carl har. Siv snakker på en svært sutrende måte og ender alltid opp med et hvin på slutten av hver setning, et lite hest og opphisset hvin. Har hun noen gang hørt seg selv på radio eller TV?

Frp er eksperter på å røre i grumset vann. Partiet støttes av omkring 25 % av den norske befolkningen i følge meningsmålingene. Et parti for folk flest, heter det. Men folk flest representerer ofte den gemene hop eller den tause majoritet, som ikke bryr seg noe særlig om andre saker enn det som dreier seg om egen personlig vinning og særfordeleler, Norge for nordmenn og norske turistgettoer i Spania med brunost og fiskeboller. Partiet har aldri vært i regjeringsposisjon og har derfor råd til å komme med lettvinde løsninger på det meste. Og medlemmene tilhører de av politikerne som roper høyest når det gjelder innvandrere og asylsøkere i særdeleshet. Frp fronter motstanden mot innvandring fra ikke-europeiske land. I sannhet et svært navlebeskuende parti av skremmende dimensjoner.

Den norske grunnloven hadde en jødeparagraf i sin tid. Den fastslo at ingen jøder skulle kunne komme inn i riket. Frp har jo vært et grunnlovstro parti gjennom hele sin eksistens, siden Anders Lange startet sin kamp for nedsettelse av skatter og avgifter og skålte med eggelikør. Det interessante er at Frp hadde vært en av de hardeste motstanderne av å fjerne en

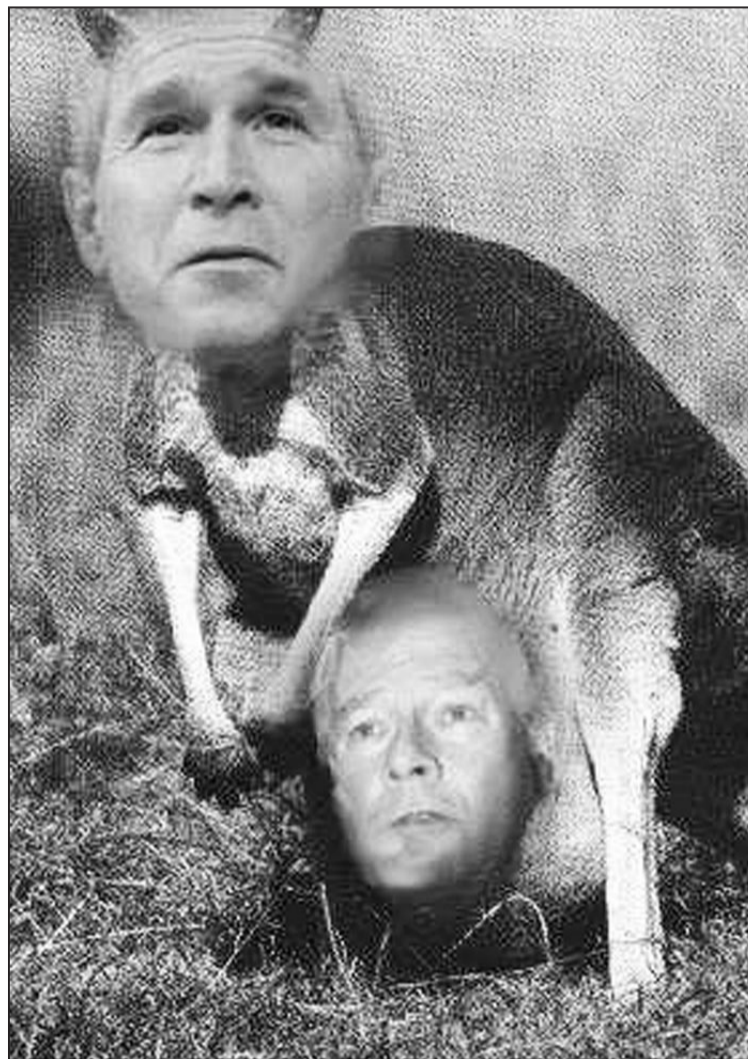
slik jødeparagraf hvis partiet hadde eksistert på den tiden.

Nå taler de jødernes sak og hevder at de er Guds utvalgte folk og har krav på det landet de besitter. Det er ikke snakk om okkupasjon av palestineres land. Jødeland var deres helt fra da Gud bestemte at de skulle få dette landet. Det står det svart på hvitt i Det gamle testamentet i Bibelen.

Slik støtter Frp det fundamentalistiske synet på at Gud har utvalgt et bestemt folk til å arve jorden. Likner ikke dette på noe vi har hørt før?

Bibelen er skapt av mennesker med mer eller mindre Gudsinspirasjon i hodene sine. Abraham hørte stemmer i hodet sitt. Han mente det var Gud som snakket til ham. Gud ba ham om å forlate Ur i Kaldea og ta til å vandre mot et utvalgt land kalt Kanaan. Ur lå i det nåværende Irak. Hadde Abraham ikke lyttet til stemmen, ville han ha blitt igjen i Kaldea og ikke tvunget seg og sitt folk inn på andre folkeslags hjemtrakter. Men så snart Gud blir blandet inn i dette, et skikkelig sjakktrekk historisk sett, får utviklingen en annen retning. Erobrerfolket startet sin vandring mot Kanaan, det såkalte hellige land. Titusener av døde lå i deres fotspor. Store slag bølget frem og tilbake noe jødefolket ikke har lagt skjul på i beskrivelsene av dette i det gamle testamentet. Slikt sett har jødene vært bunn ærlige m.h.t. å fortelle sannheten om sin egen væremåte opp gjennom historien, både på godt og ondt.

Men det hele ender med Toraen, det som representerer størsteparten av Det gamle testamentet i vår egen Bibel. Det nye testamentet og Jesu inntreden i Palestina, er ikke av betydning for jødefolket. De ventet på en langt annen Messias enn det Jesus representerte. En kriger-Messias ventet de på, en som kunne kjempe deres sak med blod på hendene. Fremdeles venter de på denne Messias i Israel. Tiden går, intet skjer. I mellomtiden kjemper de med verdens mest moderne krigsmakt mot et

Hagen i magen

bunnfattig folk på Vestbredden og i Gaza. Verdens eneste demokrati omgitt av bandittstater, som Carl I. Hagen uttalte det. Og et land med atomvåpen så det rekker, som atomforskeren Vanunu uttalte det.

Jesus som hevdet at man skulle elske sine fiender, er forlengst død, brutalt henrettet gjennom et samarbeid mellom jødiske skriftlærde, som fryktet for sin maktposisjon, og Romerstatens Pontius Pilatus. Fol-

ket slapp banditten Barabbas fri og lot Jesus piske og spikres fast på korset for å dø en langsom og pinefull død.

Den sanne Messias blir altså henrettet som den verste forbryter. Blant tilskuerne står også representanter for Frp. De har hørt hanen gale tre ganger, men aner ikke hva dette egentlig dreier seg om. I stedet synger de salmer på vekkelsesmøter hos Levende Ord.

Bruk vedlagte giro – nyorienteringen trenger din støtte

Samfunnsliv

Grunnlagt
1931

Sosialpsykologisk avis

Organ for folkebevegelsen
for ny livsorientering
(Tidligere Samfundspartiet)Bertram Dybwad Brochmann
grunnleggerDag Ove Johansen
8200 Fauske
tlf. 756 42 754E-post: dagoj@online.no
redaktørAnders Ryste
disponent og hjelperedaktør
6150 Ørsta

Med i redaksjonen

Astrid Strømme
Indre Sædal 16,
50 44 NattlandAase Brenne
Utløbakken 43
5260 Indre ArnaVed innbetalinger benyttes
NB! Postgiro nr.: 0532.08.40645Internett: www.samfunnsliv.no

LEDER-

Midtøsten –
hva nå?

To av Midtøstens mest markante ledere på sin måte, Yassir Arafat og Ariel Sharon, er begge borte fra politikken. Den første forlengst avgått ved døden, den andre kjemper mens dette skrives for sitt liv etter flere alvorlige hjerneslag. Hauken som ble liberaler, ligger antagelig for døden. På den israelske scenen står de andre haukene og venter - eller er det kanskje griber?

Samfunnsliv har gjennom årene hatt mange innlegg og innspill om forholdene i Midtøsten, både for det palestinske folk og israelerne. For kristenfolket i Norge, som i tidligere tider ikke hadde noe særlig til overs for jødene, har nå omfavnet folket og støtter dem i sitt syn på at de er "Guds utvalgte folk."

Mange nasjoner har gjennom århundrene ansett seg for å være enestående og bedre enn andre folkeslag og sett seg som utvalgt av gudene. Det spesielle med jødefolket er at de har gamle skrifter som hevdes å være Guds egne ord og hva som er rett og galt og hvem som er Guds utvalgte stamme.

Forskning viser at det gjennom jødefolkets historie har vært mange grupper som har kjempet mot hverandre om hvem som var den "rette jøde" og representerte den sanne lære eller Jahves egentlige lære. Rundt Jesu tid levde mange sekter og religiøse grupperinger som sto steilt mot hverandre i sin søken etter Gud. Essenerne var navnet på en av disse gruppene. Historien vil ha det til at Jesus studerte skriftene og så blant disse menneskene, i tillegg til andre læresteder slik som templer og synagoger.

Men som alle vet har ikke Jesus noen betydning Israel. Folket venter fortsatt på sin Messias. Konflikten mellom palestinerne og israelerne synes å være uløselig på grunn av dype og fastlåste meninger om hvem som har den rette religionen og hvem som har rett til landet de lever på.

Israel er oppfattet av FN-systemet som en okkupert av palestinske områder. Dette bestrider de rettroende med Bibelen i hånd: Gud har selv gitt israelerne landet de lever på. Det er Guds testamente man finner i Bibelen.

Så dyp er konflikten at man dreper hverandre for et godt ord. Dette blir begge parter store tragedie også i årene som kommer hvis man ikke legger all religion til side og begynner å tenke som medmennesker og snakker med hverandre slik Jesus oppfordret alle til å gjøre: gjøre mot andre det du vil at andre skal gjøre mot deg, elsk din neste som deg selv, ja, til og med elske dine fiender.

Det er sannelig litt av en utfordring for alle mennesker. For tiden ser det temmelig mørkt ut...

 doj

Bok søker forlag

Av Dag Ove Johansen
forfatter/lærer

I 1989 utkom Ørnulv Vorrens bok "Samer, rein og gull i Alaska" på forlaget Davvi Girji. Det var her jeg første gang leste om den meget omfattende samiske utvandringen fra Finnmark, noe som ble initiert av amerikanske myndigheter etter et utspill fra pastor Sheldon Jackson, undervisningsminister for Alaska på slutten av 1800-tallet. Sammen med kaptein Michael Healy satte Sheldon Jackson i gang et prosjekt for å hente inn samiske reingjeter fra Finnmark vinteren 1894. Etter at samarbeidet med russiske reingjeter hadde endt på verste måte, vurderte etter hvert amerikanske myndigheter såkalte "laplanders" fra Skandinavia i rollen som læreresettere for eskimo-befolkningen langs vestkysten av Alaska.

Jacksons norske kontaktperson William Kjellman, bosatt i Wisconsin men opprinnelig fra Talvik, sto for selve utføringen av denne enestående head-huntingen av samisk ekspertise i Finnmark. Den første gruppen som ble overtalt til å emigrere, besto av seks familier og en ungkar. De slo seg ned på Teller Reindeer Station på Seward-halvøya og spilte en meget sentral rolle i opplæringen av den lokale inupiak-befolkningen til dugende reindriftsfolk.

En av disse første samiske reingjeterne var Johan Svendsen Tornensis fra Kautokeino. Han ble en av tre fra den første gruppen som slo seg ned for godt i den nye verden. En av hans etterkommere skulle komme til å spille en like viktig rolle for å innføre tamreindriften til Canada i 1930-årene. Det skal jeg komme nærmere tilbake til litt senere.

Den andre gruppen av samer, kvenner og nordmenn ankom 1898 med

over hundre personer. Dette var den såkalte Manitoba-ekspedisjonen, oppkalt etter dampskipet "The Manitoban" som hentet gruppen i Bossekop. Disse menneskene havnet i Teller og dessuten i den nyetablerte reindriftsstasjonen ved Eaton, øst for Unanakteet ved Norton Sound, Beringhavet. Alle disse menneskene fikk viktige roller i det nye landet. En av de nye samiske emigrantene fra Finnmark, var Anders Aslaksen Bær.

Denne historien er godt dokumentert i Sheldon Jacksons Årbøker fra Teller Reindeer Station. Disse finnes ved en rekke museer og universiteter i USA, men også ved Tromsø Museum, der jeg brukte dem som et viktig kildemateriale i min romanserie om den samiske utvandringen til Alaska, SJAMANNENS RIKE, som utkom i årene 2002-2003 på Damm. Romanserien er forøvrig den første romanserie som noensinne er blitt oversatt til nordsamisk.

Under min researchtur til Alaska og Canada sommeren 2000, var jeg så heldig å treffe lederen for Jack London Museet i Dawson City, forfatteren Dick North. Han kunne fortelle meg at han hadde skrevet en bok om tidligere nevnte Anders Aslaksen Bær, amerikanisert til Andrew Bahr, og flyttingen av en stor flokk reinsdyr fra Alaska gjennom villmarka til McKenzie-deltaet i Nord-Canada der canadiske myndigheter ville etablere en reindrifts-stasjon etter samme mønster som i Alaska. Bokens tittel er ARCTIC EXODUS, og beskriver dramatisk og spennende den fem år lange ferden gjennom ugjestmild villmark med 3000 rein fra vest-Alaska til McKenzie-deltaet i Canada.

Det er her de samiske utvandringshistoriene møtes i et spesielt skjebnepunkt. Johan Andersen Tornensis, som reiste over til Alaska med den første gruppen i 1894 og

ble igjen der, hadde en datter igjen i Finnmark. Susanne Johansdatter kom over med den berømte Manitoba-ekspedisjonen som ganske liten jente sammen med moren Susanne Mikkelsdatter Hætta og stefaren. Da canadiske myndigheter ønsket samisk hjelp til etableringen av reindrifts-stasjonen ved McKenzie-deltaet mange år senere, dro denne kvinnen som voksen sammen med sin ektemann Aslak Mikkelsen Tornensis og unge datter Anne Susanne over til Kittegazuit i Canada i 1931 for å vente på at Anders Aslaksen Bær (Andrew Bahr) skulle ankomme sammen med fem andre menn og den store flokken på 3000 rein fra Alaska.

Anne Susannes liv i Canada fra hun var 7 til hun var fjorten år gammel, har sin egen historie som undertegnede er i gang med å skrive. Hun måtte bl.a. gå på misjonsskole i Aklavik, 15 mil unna der foreldrene hennes arbeidet med reinflokken. Takket være hennes fars fotointeresse, finnes en mengde bilder fra oppholdet i de sju årene i Nord-Canada.

Det at båndene mellom 1894-ekspedisjonen, 1898-ekspedisjonen og etableringen av reindrifts-stasjonen i Canada på 1930-tallet er så tette, er etter mitt syn vel verdt en ytterligere dokumentasjon for norske lesere.

Det er derfor undertegnede etterlyser et forlag som kan påta seg utgivelsen av Dick Norths fantastiske bok ARCTIC EXODUS, om Anders Aslaksen Bærs/Andrew Bahrs strabasiose ferd, som utkom på MacMillan of Canada i 1991. Boken er på nærmere 300 sider og inneholder både kart og historiske bilder. Dette er en viktig del av norsk/samisk historie som en bør kunne finne i norsk språkdrakt i nærmeste fremtid.

Herved er norske forlag utfordret til å komme med tilbud om utgivelse.

Er bekymret for søpla

Har du noen gang lurt på hvor man gjør av all søpla som 12 millioner turister og 2 millioner fastboende årlig legger igjen på øyene? Nå lurar også de kanariske politikerne på det samme.

Av vakthavende@canariposten.com
20.12.05

Kanariøyene har et enormt problem i fremtiden. Hvor skal man gjøre av all søpla? For dagens søppeldynger er snart fulle og det finnes omtrent

ikke ledige områder som er egnet for søppel på grunn av landbruket og faren for forurensning. Og her står de kanariske politikerne overfor et megaproblem. Noe som også preger politikerne i byrådet i Santa Cruz de Tenerife.

For i dag ligger hovedfyllingen i Arico som har en kapasitet på 1 200 000 tonn søppel, men her er det snart ikke plass til mer søppel og hvis det fylles opp mer her, kan området rett og slett revne. Man har anlagt et nytt anlegg i samme området men også det vil snart være fylt opp med søppel og så må man fortsette å lete etter nye avfallssteder eller se om man kan ta i bruk andre metoder for å bli

kvitt elendigheten.

Problemet kan løses på kort sikt med mindre, lokale søppelfyllinger. Men i et langtidsperspektiv på fem til 10 år har øyene en stor og vanskelig utfordring. Og at man nå oppfordrer innbyggerne til å begynne med resirkulering er en bra ting. Men når man vet at det meste av søpla kommer fra turistene, vil resirkulering bare utgjøre en liten andel av den totale mengden søppel.

Er du interessert i å følge nyhetsbildet på Kanariøyene? Eller du vil vite været en dag på forhånd så du kan planlegge utflukter og lignende? Da kan du nå få nyheter og været tilsendt på mobilen som SMS-varsel. Her kan du lese mer om hvordan du gjør det:

Redaktører 2005

JANUAR: Dag Ove Johansen
FEBRUAR: Astrid Strømme
MARS: Dag Ove Johansen
APRIL: Astrid Strømme
MAI: Dag Ove Johansen

JUNI:
AUGUST:
SEPTEMBER:
OKTOBER:
NOVEMBER:
DESEMBER:

Astrid Strømme
Astrid Strømme
Dag Ove Johansen
Astrid Strømme
Dag Ove Johansen
Astrid Strømme

Galskap i - og utenfor psykiatrien

Angsten for galskap driver både den ene og den andre til vanvidd. Medienes uthengning av behandlere som fortsatt er dumdristige nok til å forholde seg til de sykeste pasientene, bidrar til redselen for å involvere seg.

Vigdis Margarethe Eidissen
Psykolog

Søndag 08.01.2006
Dagbladet på nett

SOM PSYKOLOG med refusjonsavtale får jeg mange henvendelser. Et brev fra en mor:

«Min sønn trenger en behandler, en han kan snakke med. Vær så snill, kan du ta han imot?! Nå har han slitt med psykose noen år, har akkurat vært innlagt på psykiatrisk sykehus. Han får sine medisiner, men ingen vil snakke med ham om de opplevelsene han har. Han blir så fjern, apatisk. Gløden i øynene er borte. Han snakker lite. Jeg ser at mange prøver å hjelpe ham. Han får medisiner, bolig i et vernet fellesskap osv, men ingen vil snakke med han lenger. For noen år siden hadde han jevnlig samtaler med en behandler. Han var bedre da. Jeg er redd han for-

svinner helt for oss.»

Henvendelsene kommer i hope-tall fra pasienter selv, fra fastleger, sykehusleger, poliklinikker.

Det er belastende å hele tiden bli presentert for skjebner som jeg ikke har mulighet til å hjelpe. Når min tid er fylt opp, så er det bare ikke plass til flere.

Samtidig møter jeg oppslag i mediene: En alvorlig syk pasient dør mens vedkommende er til behandling på sykehus! Behandlende psykologer og leger får massiv kritikk. Slik det framstilles, kan det nesten se ut som behandlerne er likefrem ignorante og følelseløse. Det kan være fristende å konkludere med at det er best å ikke ha med de sykeste pasientene å gjøre. De kan faktisk dø av sin sykdom. Og hvis så skjer, sitter man igjen med svarteper!

GAUSTAD SYKEHUS har jublet med 150 år, blant annet med utgivelsen av boken «Asylet». Gaustad startet som landets første «Helbredelses-Asyl» hvor man med stor optimisme kjempet for ideen om at nær 100 prosent av de «Afsindige» kunne helbredes. De ble pasienter som ble behandlet med sunt arbeide, klasseinndeling, god hygiene og bluferdighet. Da galskap ble sykdom, ga det ikke bare håp, men også forventninger og krav. Ikke minst la legene listen høyt for seg selv, med dertil stor fallhøyde. Graden av helbredelse var nok langt fra tilfredsstillende. Kanskje det var heller et

unntak enn en regel. I perioden 1941 til 1946 døde ca. 27 % av de lobotomerte (hjerneopererte) ved Gaustad sykehus.

Psykiatrien kan fortsatt ikke garantere helbredelse fra sykdom. Det finnes mange gode intensjoner om å hjelpe de som lider. Det finnes likevel hele tiden lidelse som vi ikke er i stand til å kurere. Mange mennesker lever med uutholdelig forvirring, ensomhet, redsel for kontakt, bisarre inntrykk av sin egen person og av andres væremåte og samhandling. Noen ganger er livet så vondt at mennesker ikke kan se håp. Noen ganger er behandlerne ikke tilstrekkelige.

AVMAKTEN ved å møte menneskers vanvittige fortvilelse kan fort vendes til sinne. Dette gjelder både pårørende, behandlere og folk flest - godt representert ved journalister. Fortvilelse og avmakt kan få de mest velmenende mennesker til å opptre umenneskelig. Det være seg ved unyanserte anklager av behandlere i mediene, eller når behandlerne velmenende hensikter helliger midlene og gjør kommunikasjon med pasientene overflødig.

Behandlere, pasienter og pårørende har mye felles. Det de deler, deler de også med mennesker i sin alminnelighet (inkludert journalister), nemlig behovet for å flykte fra følelsen av å kjenne utilstrekkelighet, skyld, forvirring, smerte.

Vi glemmer vonde opplevelser, benekter faktiske hendelser, finner

ufarlige syndebooker som vi flytter «farlige» reaksjoner over på; vi overfokuserer på såkalt intellektuell forståelse for å avlede fra vanskelige følelser, vi snur følelsen av sårbarhet og avmakt til skråsikkerhet og makt osv., osv. Mye bedøvelse gir følelsesløshet som leder folks kreativitet og energi på avveie. Evnen til kontakt svekkes. Det skaper masse trøbbel.

I psykiatrien er det stor kunnskap når det gjelder å kartlegge menneskers følelsesmessige knutepunkter. Dette blir dessverre skuffende lite brukt til å forstå seg selv. Særlig er det fraværende når det er snakk om behandling av de sykeste pasientene. Jo mer hinsides denne verden en pasient beskriver sin virkelighet, jo mindre går man inn i dialog med pasienten.

UNGE LEGER læres opp til å studere og kartlegge pasientenes adferd, virkelighetsopplevelser og livshistorie - men lite blir fokusert på hvordan man kan møte disse fortvilte menneskene for å oppnå kontakt. Når diagnosen er satt, utløser det først og fremst medikamentell behandling. Det demper lidelsens adferdsmessige uttrykk, men fortsatt gir ikke medisinen helbredelse. Det blir som å gi en person med et brukket bein smertedempende medisin. Beinet er fortsatt brukket og problematisk å gå på, men pasienten lager jo ikke lenger så mye spektakkel - og vedkommende klarer jo tross alt å humpe seg av gårde på stumpene.

En del pasienter vil foretrekke å ha indre stemmer og uvanlige forestillinger fremfor å leve i et mentalt og følelsesmessig vakuum med medisiner. Mange leger tør ikke gå inn i en dialog med pasientene.

Statens Helsetilsyn har utviklet «Retningslinjer for utredning og behandling» blant annet av schizofreni. Den medikamentelle behandlingen fremheves som grunnpilaren i behandlingen. Samtidig understre-

kes at utfallet av behandlingen hviler på den respekt og tillit pasienten opplever i forhold til behandlerne. Hvordan skaper man tillit hos mennesker som renner over av mistillit? Med landets fremste eksperter på området, skulle det være mulig å formulere noen ord for å vise vei i noe som er så vanskelig. Statens helsetilsyn gir ingen råd her.

Utfordringen om hvordan skape en relasjon til de sykeste pasientene blir bedrøvelig lite fokusert blant spesialister i feltet. De sykeste pasientene blir helst gjenstand for administrasjon til «sunne» livsbaner og medisiner. Med offentlighetens krav til resultatmåling, blir langsiktig oppbygging av tillit lite verdsatt. Det kan heller være et risikoprojekt. Mange har erfaring for at spinnvill galskap kan forandre seg til noe levelig, om enn litt underlig, når det går an å snakke om det. Men vi har fortsatt ingen garanti om å lykkes. Det kan være mer bekvemt å tenke at medisinen ikke hjalp, enn at jeg som psykolog mislyktes.

ALTFOR MANGE behandlere flykter over i den væremåten som de føler seg mer trygge på; man kartlegger litt mer, man forsøker å administrere pasientenes liv mens andre forholder seg mer til det som kan telles, måles og statistisk beregnes. Dyktige kolleger søker seg over til forskning. Det gir mer oversikt, mindre følelsesmessig belastning og mer anerkjennelse.

Angsten for galskap driver både den ene og den andre til vanvidd. Selvransaking er ikke en utbredt dyd, og krampetaket om Det Normale kveler menneskelig mangfold og kreativitet. Vi sitter igjen med et samfunn som blir ensartet og rigid - med mye angst og fortvilelse i private rom. Medienes uthengning av behandlere som fortsatt er dumdristige nok til å forholde seg til de sykeste pasientene, bidrar til redselen for å involvere seg.

B.D. Brochmanns skuffende oppgjør og farvel

I Alt. Samfunn nr 4 -05 er å lese en artikkel av Even Lorch-Falch som forteller at en Ingolf Eldar Trulsen fra Sør-Trøndelag i 1971 overlot ham to brev som Trulsen i 1951 hadde mottatt av B. D. Brochmann.

Om disse to så spesielle og interessante brev tidligere har vært offentliggjort kjenner jeg ikke til. Men de har trolig lagt bortgjemt og glemt som betydningsløse da E.L. Falch tydelig i artikkelen gir til kjenne at han er mer interessert i å fortelle om seg selv enn om brevenes psykologiske innhold og Ny O. ubeskrevne historie. Og takk for artikkelen.

Men hva er det B.D. Brochmann beretter om i de to brevene sine? Kan brevene stå som et eksempel på hele Ny O.s bevegelsens tenkemåte og bevissthet helt fra tidlig i 30-årene og frem til i dag?

I Narvik var det allerede i de årene dannet en ganske aktiv «sekt» som undertegnede kjente godt til. De førte ofte møter med inspirerende diskusjoner og med salg og utlån av byens aviser. Men også her forble B.D. Brochmanns Individualpsykologi et helt ukjent begrep for hans tilhengere. Den ble aldri definert og fordypet nok til å bli bevisstgjort til å sette skille mellom kropp og sjel. Mellom personligheten og sitt eget JEG. Det ble bare med diskusjonen.

Den samme vei gikk det med

«Massepsykologien». De klarte ikke å tilpasse seg eller bevisstgjøre seg et kollektiv eller Det Nye Samfunn selv om B.D. Brochmann henviser til de 10 bud. De var alle seg selv nok og levde sin tro privat og var fornøyd med det.

I krigsårene gikk selvsagt alle inn i en mental dekning og «åndensvevde over vannet» i flere år etter krigen for ikke å bli betraktet som samfunnsfiendtlig. Først etter at B.D. Brochmann var ferdig med sitt fengselsopphold og gjenopptok sine fordragsreiser at «sekt» våknet til liv igjen, men uten å slå rot. Blant annet holdt B.D. Brochmann tre eller fire foredrag i Narvik.

Etter B.D. Brochmanns sykdom og død uteble også interessen for nyorienteringen i byen. Det ble også her ingen «surdeig» etterlatt til å bygge videre på. Den nye tidsånd falt på stengrunn. Og som nevnt liknet bevegelsen her i Narvik til en viss grad på det som skjedde i Bergen og kanskje var det andre steder det samme.

Med dette tror jeg at brevenes historie godt kan nyttes som eksempel på den vanlige tenkemåte blant de «nyorienterte» landet over.

Kanskje inspirerte skribenter kunne skrive Nyorienteringens norgeshistorie? Eller «Hva var det som gikk galt»? «Kan vi begynne på nytt

igjen»?

Nei. Det Nye Samfunn fikk ikke den renessansen som mange tenkte seg. Det salige budskap slo ikke rot. Det ble som kjent bare med drømmen, fantasien og tanken.

I dag er Nyorienteringen i Norge å betrakte som totalt utslettet. Samfunnsliv og likeså Alternativt Samfunn, er som B.D. Brochmann så riktig fryktet, gått over til å etterlikne dagens forvirrede dagspresse om mammons liv og død.

Den måten E. L. Falch fremstiller Brochmann på innledningsvis i artikkelen i forbindelse med hans brev kan ikke være riktig. L. E. Falch vurderer ham ut i fra et rent materialistisk (spiritualistisk) tenkemåte.

Brochmann tok ikke noen bitter lærdom av sine tilhengere som han betraktet som noe av det aller farligste psykologisk sett. Han gjorde seg ikke avhengig av den slags åndsløse holdninger.

Han oppfattet seg heller ikke som gammel partileder. Det var vel ingen ting han var mer i mot enn å være ledertype. (Se den Midtpunktsøkende sans).

Brochmann sier jo tydelig i brevet: «Uten gjensidig tillit og respekt kan det frie samfunn aldri oppleves».

Gunnar R. Hagen

Momsfri industri

Det finnes dæm som ejnno hi ein momsfri industri, på si.

Å sats me' saft å susing i.
Momsfri – javæl. Men fuselfri?

Dæm klømme på, å brejnne heim.
Å gjærlukta står som ein eim,

fra heimegjorte HB-pol.
Det går i surr som hommelbol.

Dæm auke drefta te dejn store susen;
å vættlausheita auke jamnt me rusen.

Oft va' nok «løkka» større ejnn forstajnn.
Mæn der at vætte' bli heilt bort –
kajnn sjøl itj lækka gagne stort.

Ka' hjølpe rusa håp om hejll,
når koken ejnne me' ein kjæmpesmjll!

Svein Otto Hauffen

Postkort fra Eurabia

Av sogneprest Claus Thomas Nielsen (DK)

Den antikke kulturs dødskamp varte i århundrer. DPostet ser nå ut til at den europeiske kristenhets dødskamp kun vil ta årtier.

Fra Augustus og fremetter var Romerrikets politikk ikke lengre ekspansiv, men defensiv. Demografisk, militært og økonomisk. Og det lyktes mot alle odds - relativt suksessfullt - å sikre den antikke kulturs overlevelse i flere hundre år.

Først da forsvaret av grensene rent økonomisk ble så kostbart at utgiftene i seg selv utarmet riket og dermed ødela grunnlaget for det fremtidige forsvar, måtte man kjempe overgi seg til barbarene.

Og selv da den antikke verden militært og politisk var erobret, var dens åndelige stabilitet så stor og den nye kristne kirke så sterk, at de nyinnvandrede barbarer på utallige måter forsøkte å overta kulturen.

Motsetningen til nåtiden kunne ikke være større.

Europa er i dag på defensiven og er det med nødvendighet. Militært er de europeiske land for lengst blitt inferiøre makter, og vi vil om få årtier også være det økonomisk - samtidig med at de europeiske deler av Europas befolkning forsvinner med en fart som ikke engang Svartedauen historisk sett kan konkurrere med.

For hundre år siden var over 70% av verdens bruttonasjonalprodukt europeisk (og en stor del av resten amerikansk).

I dag er Europas andel nede på ca. 20% og om 30-40 år vil det være under 10%.

Europa er blitt verdens lavvekstområde, europeerne har mistet smaken for arbeide og hundre millioner av indere og kinesere får nå en bedre utdannelse enn europeisk ungdom, som har det alt for travelt med å betrakte sin egen navle. Om ganske få år vil Kina ha verdens største økonomi. Selv USA vil i løpet av den kommende generasjon bli den svake part av de to. Først økonomisk og senere militært. Bare hvis USA og Europa betrakter seg som stående på samme side, vil Vesten kanskje kunne bevare en viss global posisjon ved siden av Kina.

Men fortsetter den nåværende demografiske utvikling, vil det om få årtier ikke være noe Europa som USA kan alliere seg med. For 30 år siden var USA verdens største kreditomasjon. I dag er det verdens største debitor med 4600 milliarder dollars i utenlandsgjeld og 8000 milliarder dollars i statsgjeld.

USAs utenlandsgjeld vokser med 400 milliarder dollars om året. Selv for det mektige Amerika er dette et astronomiske beløp. Gjelden består hovedsakelig av statsobligasjoner i dollars, som kjøpes opp av de asiatiske nasjonalbanker. Etterhånden især den kinesiske. Hver enkelt amerikaner bruker hvert år flere prosent mer enn han tjener og finansierer forbruket gjennom lån i de oppblåste eiendomsverdiene.

Bare statsgjelden svarer til 27.000 dollars per amerikaner, altså 162.000 d. kr. En skjult inflasjon, som på et tidspunkt får ballongen til å revne.

Statsgjelden er på 72% av USAs BNP. Spillet kan bare la seg gjennomføre fordi dollaren er verdens reservevaluta, og man derfor ikke behøver låne fremmed valuta, men bare - så lenge kineserne vil avta dem - kan utstede statsobligasjoner.

Årets største internasjonale nyhet var derfor at den kinesiske nasjonalbank frigjorde yuanen fra bindingen til dollaren.

Det betyr at Kina langsomt vil holde opp med å finansiere det amerikanske overforbruk. Det er i realiteten Kina, som gjennom lån finansierer f.eks. krigene i Irak og Afghanistan.

Alt tyder på, at boblen brister senest om 5-10 år, og USA (og Vesten) vil oppleve en stor tilbakegang. Den skal USA nok overleve; USA er jo stadig et ekspansivt land, men krisen vil tydeliggjøre at på samme måte som verdens økonomiske sentrum i mellomkrigstiden flyttet fra England til USA, så vil det i løpet av de neste par årtier flytte fra USA til Asia. Og slik dollaren overtok pundets rolle, vil yuanen overta dollarens.

Avhengig av beregningsmetoden vil Kinas BNP overgå USAs mellom 2025 og 2040.

Og et par årtier senere vil India følge etter. Bare en omfattende politisk eller sosial krise som måtte få Kina til å falle fra hverandre, kan bremse utviklingen. Det er jo ennå ikke avklart, hvilken styreform Kina vil ha etter kommunismen.

Samtidig eksploderer kristendommen i øvrig i Kina. I 1948 var der 600 tusen protestanter. I dag er der - ifølge usikre kilder - ca. 35 millioner, og det samlede antall kristne anslås til 70 millioner. En vekst som barn er opplevd tilsvarende i Romerriket. Jeg har ingen tall, men etter alt å dømme er det allerede nå flere kirkegjengere om søndagen i Kina enn i det samlede Europa.

Foreløpig ser det imidlertid ut til at Kina ser det som sin interesse å på alle fronter å minske Vestens makt. Således støtter Kina utviklingen av en iransk atombombe og iranske interkontinentale raketter. Lykkes det, som alt tyder på, vil hovedparten av verdens olje i realiteten befinne seg utenfor Vestens interessesfære. Liksom Boerkrigen ikke viste det britiske imperiets storhet, men tvertimot avslørte dets relative svakhet og dermed markerte begynnelsen til enden for imperiet, slik har Irakkriegen ikke vist Vestens styrke, men avslørt våre relativt begrensede militære (især mannskapsmessige) ressurser og frem for alt vår mentale svakhet. Det er fra nå av utenkelig at europeiske land igjen vil gå med i krig mot et muslimsk land, og USA må sjokkerende nok bruke sin fulle konvensjonelle militære kapasitet på å fastholde kontrollen over det relativt lille og tyntbefolkede Irak.

USA har i dag nesten ingen overskytende militære ressurser som kan settes inn et annet sted i verden. De største problemer er økonomiske og mannskapsmessige. Den amerikanske hær kan ganske enkelt ikke skaffe kvalifiserte soldater, og verneplikt er tilsynelatende ikke lengre en realistisk mulighet i Vesten. Befolkningen er ikke villig til det og spørsmålet er da også, om flertallet av nåtidens velferdsoppdratte

storbyungdom overhodet kan brukes som soldater.

Irakkriegen har demonstrert at - f.eks. Iran - ikke behøver å frykte Vestens landmilitære innblanding, men i høyden et par bombetokter. Da USA kun har 1% muslimer vil USA, i motsetning til de europeiske land, bevare sin utenrikspolitiske handlingsfrihet, men under alle omstendigheter vil USA om få år være tvunget i defensiv isolasjon og Europa vil rent demografisk være forvandlet til "Eurabia". Uttrykket er oppfunnet av den kvinnelige egyptiskfødte jøde Bat Ye'or, og det symbolske tegn på det endelige maktskiftet - vil - ifølge henne, være når Vesten oppgir å sikre Israels eksistens.

Europeiske kvinner får i gjennomsnitt kun 1,3 barn, så om mindre enn 50 år vil ca. en fjerdedel av den (ikke-muslimske) europeiske befolkning være borte. Omvendt er det i løpet av 3 årtier kommet 25 millioner muslimer til Europa. De utgjør nå 5-7% af EU's 457 millioner innbyggere. Også i Danmark er tallet cirka 5%, mens det i Frankrike nærmer seg 10%.

I Bruxelles var Muhammed allerede i 2001 det mest populære navn til nyfødte. I Malmø er 30-40% av befolkningen muslimer og 55% av alle skolebarn er det. De fem prosent muslimer føder - uten at jeg har kunnet finne sikre tall - anslagsvis minst 15% av alle barn i Europa.

Over 10% av elevene i danske førsteklasse er muslimer, og prosenttallet stiger år for år. Allerede i 2020 vil mer enn 10 prosent av EUs befolkning og 30% av alle nyfødte være muslimer.

Muslimske kvinner i Europa får i gjennomsnitt 3 ganger så mange barn som ikke-muslimer. Hvis dette fortsetter, vil Europa i løpet av et par generasjoner få muslimsk flertall. Reduseres deres fødselsrate - om noen årtier - langsomt, vil det gå litt lengre tid, men det vil under alle omstendigheter skje i løpet av dette århundre. Og om 10-15 år vil utviklingen være ugjenkallelig.

Det er da ellers ikke noe som tyder på, at f.eks. rikdom minsker muslimske kvinners fertilitet.

Det stenrike Saudi-Arabia hadde i 1950 3 millioner innbyggere, i år 2000 var antallet 21 millioner, og i 2025 vil det være stedet til 42 millioner. En 14-dobling på 75 år. Pakistans befolkningstall er på 50 år vokst fra 39 til 161 millioner og vil om tyve år være oppe på 284 millioner. Osv. Osv. Japan opplever denne tiden - på samme måte som i Europa, fall i fertiliteten, men Japan har ikke valgt å importere utlendinger fra fremmede kulturer. Japan har derfor også mulighet for å gjøre det økonomisk og praktisk attraktivt for familier at få mange barn. I Europa ville en slik lovgivning - som også Keiser Augustus forsøkte sig med - bare gjøre utviklingen ennå skjevare; da den vil bli utnyttet langt mer av muslimer enn av europeere.

Et midlertidig fall i befolkningstallet er da heller ikke i seg selv et umiddelbart eksistensproblem for et land. Bare innvandringen gjør problemet akutt. At de store europeiske land får muslimsk flertall er ikke lenger et skremmebilde; det er kun de faktiske forhold i jernindustrien. Den demografiske endring av Euro-

pa er i full gang og bare noe ganske usedvanlig og uventet kan forsinke eller stoppe utviklingen. Hva kunne det være?

Det kunne være at muslimske kvinner plutselig nedsatte sin fertilitet ganske voldsomt, men det ville forutsette et helt endret kjønnsrollemønster blant muslimer, hvilket i realiteten ville bety at de avsvor seg islam.

Hittil er det skjedd det motsatte.

Det er i Europa, at fanatismen blomstrer mest. En annen mulighet er at muslimer plutselig - i store antall - drar fra Europa. I den forbindelse er det interessant at 68% av de engelske muslimer etter Londonbombene uttalte at de overveiet å reise fra Storbritannia på grunn av den negative holdning til dem blant engelenne. Muslimske land kan føre krig mot hverandre, men alle målinger viser at muslimer ikke kan føle solidaritet med et ikke-muslimsk land. En annen mulighet er at de europeiske land på andre måter begynner å motivere alle de muslimer som likevel føler størst tilknytning til land utenfor Europa, til å reise. Men det er siste utkalling. Det ville f.eks. bare koste 40 milliarder kroner å betale 200.000 danske muslimer hver 200.000 kroner for at reise hjem. For mange familieoverhoder ville det bety flere millioner kroner, så motivasjonen ville være stor, og alle ville være glade. Den anatolske høyslette og avsides områder av Sri Lanka og Somalia ville plutselig oppleve en rivende økonomisk utvikling.

Utgiften for Danmark ville være mindre enn for en fast forbindelse over Femern bælt, og forrentningen langt bedre. Det er selvfølgelig absurd at det er nødvendig, men det er jo formodentlig ikke mulig å få den radikale folketingsgruppe til å betale selv. Øvelsen vil da ellers også kreve at grensene samtidig ble hermetisk lukket for det land de reiste hjem til. I Tyskland ville utgiftene til en forgytt hjemreisebillet til alle muslimer bare være en brøkdel av utgiften til gjenforeningen. Da mange tyske muslimer har dobbelt statsborgerskap, har Tyskland ellers også den supplerende mulighet å frata dem det tyske.

Så enkelt kan vi stadig forbli et ikke-muslimsk kontinent. Vil vi virkelig heller ha borgerkrig? Vil vi virkelig heller ha den innskrenkning i elementære borgerrettigheter og i ytringsfriheten som nå tilsynelatende er nødvendig for at bekjempe terroren? (De åpne samfunn med frihetsrettigheter, utstrakt rettsbeskyttelse og nesten total ytringsfrihet har jo tydeligvis en viss kulturell homogenitet som forutsetning).

Vil vi virkelig heller ha en demografisk utvikling som den som i de seneste få årtier har forvandlet f.eks. Kosovo og Libanon fra kristne til muslimske land?

Det er muligens allerede umulig å snu utviklingen i Frankrike, men det betyr jo ikke nødvendigvis at vi andre skal gi opp frivillig. Vi har stadig muligheten til å velge, men vi har den kun i noen få år fremover. Og for å bevare den, er det avgjørende å stoppe utstedelsen av nye statsborgerskap.

Bare så lenge det juridisk kan skjernes mellom befolkningsgruppene, vil vi kunne treffe de nødven-

dige forholdsregler i en fremtidig krisesituasjon. Der er intet som helst krenkende i å tildele statsborgerskap bare til mennesker som deler de grunnleggende vestlige verdier. Og en muslim som aksepterer de vestlige verdier, er ganske enkelt ikke lengre muslim. Et forsvinnende lite mindretall av innbyggere som ikke deler landets grunnleggende verdier, er naturligvis ikke noe problem, men her står vi med befolkningsgrupper, som eksploderer i antall. Hvis Europa skal overleve, må de europeiske land se sin egen historiske skrøpeligheit og defensive strategiske posisjon i øynene og begynne å behandle islam som det den - sett med vestlige øyne - er, nemlig en totalitær politisk-religiøs ideologi, som nettopp har sin styrke i at den i langt høyere grad end f.eks. nazisme og kommunisme omfatter alle deler av de troendes liv, og i praksis er umulig å bryte ut av. Bare i Spania og på Sicilia har man i senmiddelalderen opplevd at muslimske befolkninger avsvor sin tro, men det skjedde som bekjent ved midler som i dag står oss ganske fjernt.

Vel finnes der såvel fanatiske som moderate muslimer, likesom det fantes moderate og fanatiske nazister, men de befinner seg innenfor det samme verdifelleskap. Selv i meningsmålinger innrømmer 70% av de europeiske muslimer at de ikke kunne drømme om at angi en mulig muslimsk terrorist til myndighetene.

Og det er blant muslimer naturligvis ingen støtte til selve fundamentet for Vestens sikkerhetspolitikk; nemlig kontroll med utviklingen i Mellomøsten. Hvis Europas gater plutselig ble oversvømt med mennesker som bar bind med hakekors på armen, ville vi se oss nødsaget til å forby det. Samme holdning burde av innløsende årsaker gjelde for islams ideologiske symboler. Og da spesielt tørklet.

I 1974 holdt den tidligere algeriske president Houraru Boumediene en tale i FN, hvor han sa: "En dag vil millioner av menn forlate den sydlige halvkule og vandre til den nordlige. Og de vil ikke komme som venner. De vil komme for at erobre den. Og de vil erobre den med sine sønner. Våre kvinners livmødre vil gi oss seier."

Det er de faktiske forhold i jernindustrien.

Men hvorfor er det så ille at Europa blir muslimsk? Ja, det er det naturligvis også bare for dem som har en eller annen form for affinitet til den europeisk-kristne sivilisasjon.

Mener man omvendt - at vår kultur er en verdenshistorisk blindgate, og mener man at den frihet som evangeliet setter menneskelivet i er en tragisk illusjon, slik som såvel nazismen som den venstreorienterte europeiske elite har gjort det de siste 100 år, så må man naturligvis hilse islam velkommen.

Således ble religionshistorikeren Tim Jensen, som har gjort sin forakt for kristendommen til sin levevei, i radioens P1 29/8 2005 spurt, om han foretrakk kristendommen eller islam. Han første svar var naturligvis at han avskydde enhver form for religion.

Men straks etter gikk han over til at si at han, hvis han skulle velge,

Rette menn på rett plass?

**Blair som generalsekretær i FN?
Bondevik som leder av Fredssenter?**

Av Dag Ove Johansen

Egentlig trodde jeg ikke mine egne ører da disse meldingene dukket opp i nyhetsbildet forleden.

Første utgave av Avisen Samfunnsliv i 1931 hadde en meget treffende illustrasjon på forsiden: et bilde av jordkloden på slep etter et fly med bannerpåskrift "Til mentalundersøkelse".

Det er kanskje på tide at man foretar en slik analyse av verdens mentale tilstand etter at Blair og Bondevik nå skal tale fredens sak.

Hauken Blair som fredsdue

Det var ekspresident Bill Clinton som foreslo Tony Blair som ny generalsekretær for FN etter at Kofi Annan om en tid trekker seg tilbake.

Her synes det som om det har foregått en aldri så liten kortslutning i Clintons hode. Han som reiser rundt i verden som HIV/Aidsengel og har klart å presse medisindustrien til å lage billig Aidsmedisin for u-landene, har gjort seg til talsmann for en av moderne tids verste krigshissere. Sammen med Bush sto Blair fjellstøtt på invasjonen av Irak med bakgrunn i landets enorme lagre av masseødeleggelsesvåpen. Saddam Hussein måtte styrtes for å forhindre et fremtidig angrep på vestlige land. Det var Bush som lanserte denne doktrinen om forebyggende angrep og fikk god hjelp av sine støttespillere, haukene Rumsfeld (han som besøkte Saddam Hussein i sin tid da Irak og USA samarbeidet mot Iran), Cheney og Negroponte (sistnevnte en slu politiker som hadde tillatt til

dels grove brudd på menneskerettighetene i et Latinamerikanske land der han var ambassadør i sin tid). Alle kjenner til utspillet i FN's sikkerhetsråd med satellittbilder av påståtte anlegg for masseødeleggelsesvåpen der utenriksminister Powell hamrer løs mot Irak med en tydelig fornøyd Negro-ponte i bakgrunnen.

Så kom den uunngåelige krigen mot Irak. Den hadde vært bestemt lenge før de famøse fremleggene i FN. Blair var støttespilleren over alle støttespillere i denne krigen, som FN's egne kontrollører Hans Blix og Elbaradai advarte i sterke ordelag mot fordi de ikke hadde kunne påvise noen anlegg med MØV under sine inspeksjoner i Irak.

Det er en direkte hån mot det FN står for at Tony Blairs navn blir nevnt som en mulig generalsekretær etter Kofi Annan. Hauken Blair har ingenting i FN-ledelsen å gjøre.

Ukristelig folkeparti

Så over til vår egen arena Norge og tidligere statsminister fra KrF (Kristelig Folkeparti!):

Kjell Magne Bondevik vinket tydelig stolt farvel til F-16-jagerflyene da de forlot Bodø Lufthavn på vei til krigen i Afghanistan. Fredsprislandet Norge hadde kastet seg inn i krigen mot terror, som USA kalte denne invasjonen for, som en lydlig puddel for Bush. Det var bare glorien som manglet over Bondeviks hode under seansen.

Men vi vet jo at det finnes feltprester. Dette er jo egentlig en selvmotsigelse, men i vår schizofrene tidsalder er alt tillatt. Prestene har gjennom alle tider velsignet kanoner og bomber og krigen mot fiendene. Jesu påbud om "Elsk dine fiender" har aldri vært aktuell politikk for kristenheten.

Kjell Magne Bondevik er et typisk barn av

Fredsdue

sin tid. Mens han satt som statsminister, skar han villig ned på bevilgningene til fredsorganisasjonene i Norge. Nå får han fete summer for å drive et fredssenter i Oslo med Torbjørn Jagland som medarbeider. Sponsorene ødsler gjerne av sine millioner for Bondevik & Co.

Når et såkalt kristent menneske som Bondevik, et krigens barn, blir leder for et Fredssenter, er det for meg fullstendig uforståelig og meningsløst. Det er i alle tilfeller en hånd mot alle de organisasjoner, som på tross av Bondeviks manglende støtte, har klart å arbeide for alternative løsninger på verdenskonflikter.

Hvor er Johan Galtung?

Hvor er mannen som har arbeidet et helt liv med dialog og konfliktløsning verden over? Står det så dårlig til med norsk moral og gangsyn at man heller velger en Barabas fremfor Jesus?

Voldsmennesket fremfor kjærlighetens talsmann?

ville velge profetens religion. Tim Jensen er, sa han, for det første meget fascinert av det muslimske kall til bønn, og for det annet så inneholder islam "mange fornuftige ideer i utopien om det rettferdige samfunn."

Like korrekt: I kallet til bønn ligger kravet om underkastelse under den totale makt, og i utopien ligger muligheten for totalitær maktutøvelse over medmennesket, slik den postkristne europeiske filosofi har drømt om det siden opplysningstiden.

Tim Jensen foretrekker islam, fordi den er noe annet og meget mer enn en religion.

Når det tillegges at Allahs uendelige fjernhet og arbitrære - og dermed amoralske (eller overmoralske) - maktutfoldelse ligger snublende tett opp til den europeiske ateismes lære om den universelle og amoralske tilfældighet, så nærmer man seg forklaringen på den vestlige elites gåtefulle kjærlighet til islam.

Også i den europeiske ungdom opplever man nå de første tegn på en muslimsk vekkelse. På samme måte som den totalitære sosialisme for ungdommen på 70-tallet på en gang var en logisk konsekvens av, og reaksjon mot, deres kulturradikale oppdragelse, så er omvendelse til islam for mange unge i dag både en logisk videreføring av - og en reaksjon mot - deres ateistiske og hedonistiske oppdragelse.

I islam unngår man den siste rest av den kristne syndsbevissthet samtidig med at man får mål og retning for sitt liv og dermed slipper for den tragiske frihet kristendommen så ondsinnet setter mennesket i.

Feil fra Israels ambassade

Hans Morten Haugen
Representant for Kirkens
Nødhjelp i Jerusalem

Torsdag 29.12.2005
Dagbladet på nett

Betlehem: Situasjonen i Betlehem beskrives av den israelske ambassaden i en pressemelding av 21. desember («Fokus på Betlehem»), som det vises til i artikkelen «Porten er ikke høy eller vid denne jula» (www.dagbladet.no 22. desember). Hovedbudskapet er at livet i Betlehem blir bedre og bedre. Verken muren eller den nye terminalen påvirker livet i Betlehem negativt, slik ambassaden ser det. Informasjonen må imøtegås.

Muren: Det hevdes at «sikkerhetsgjerdet omringer ikke Betlehem» og at plasseringen er «mer eller mindre» langs 1949-grensen. I dag er ca. 250 kilometer av den plan-

lagte 670 kilometer lange traseen fullført. Traseen går langt inn på okkupert område. Dersom Israel hadde valgt å bygge en mur på sitt eget territorium, ville dette vært trist, men ikke ulovlig. Muren innebærer en tilraning av over 10 prosent av Vestbredden. For Betlehem sin del betyr dette at byen effektivt reduseres til 6 kvadratkilometer. Plasseringen av muren hevdes å være begrunnet i sikkerhet, men sentrale israelske politikere erkjenner åpent at muren har betydning for de framtidige grensene. Bønder fratras jord og varetransporten reduseres. Det blir umulig å komme fra Betlehem til Jerusalem - 10 kilometer fra hverandre - uten å passere gjennom en bevoktet åpning i muren.

Passeringstid: Det er rett at tida det tar å passere kontrollposten mellom Betlehem og Jerusalem er betydelig kortere enn passeringen av kontrollposten mellom Ramallah og Jerusalem. Dette er fordi så mange palestinere har gitt opp å søke om til-

latelser, som innvilges for tre måneder av gangen. Å stå ved veikrysset hvor veien fra de ulovlige bosettingene og veien fra Betlehem går sammen, er illustrerende: På den tida hvor det kommer flere titalls biler på bosetterveien kommer det en bil fra Betlehem, som med omkringliggende byer har over 150.000 innbyggere.

Turister: Tallet på 1000 turister om dagen kan jeg ikke overprøve. Det kan tenkes at tallet inkluderer besøkende til Rakels grav, som bare er tilgjengelig bak høye murer for jødiske turister. Rakels grav lå ved den tidligere hovedveien til Betlehem - før denne ble flyttet som følge av muren. Uansett er 1000 turister daglig langt lavere enn tallet på besøkende som kom i år 2000. Turister får gjerne høre fra sine turistguider at Betlehem er en «farlig» by, og at bare besøk til Fødselskirken tillates.

Kristne: Vold og ekstremisme holdes fram som forklaringer på hvorfor de kristne forlater Betlehem.

Undersøkelser som Kirkens Nødhjelp har finansiert viser at det er den økonomiske situasjonen - for en stor del skapt som følge av stenginger og forverret som følge av muren - som er hovedforklaringen. Ekstremisme ble oppgitt som forklaring av bare 2 prosent. Dette trenger ikke bety at forholdet mellom kristne og muslimer er helt uproblematisk, men andre forhold forklarer hvorfor de kristne ønsker seg vekk.

Til slutt: Muren rundt Betlehem innebærer at Jerusalem, som er det økonomiske og befolkningsmessige sentrum for palestinerne, blir isolert. Muren rundt Jerusalem er ikke en mur mellom Israel og palestinske områder, men en mur som skiller okkupert øst-Jerusalem fra andre okkuperte områder. Det blir temmelig fredelig i Betlehem i år.

OPPRØR I AUSTRALIA

Det ble kjempeoppslag i TV, aviser og på internett da ungdommer i Frankrike satte flere byer på høykant. Her var det snakk om «muslimsk avskum», slik det ble uttalt fra høyeste holdt i landet.

De høyre-ekstremes rasistiske overfall helg etter helg i Australia blir knapt nevnt med et pip.

Det er forskjell på folk, må vite...

DOJ

WHITE CHRISTMAS

Den italienske Tv-dokumentaren som avslørte at amerikanske styrker brukte hvitt fosfor mot sivile i Irak, har spredd seg i en arabisk versjon verden over. Nå fryktes det at flere skal delta i jihad.

Det er antagelig det som kan kalles hvit jul...

DOJ

Har fuglen fløyet?

FUGLEINFLUENSA: Forskere, helsemyndigheter, politikere og medier kan gjøre faren større når epidemier truer.

Per Fugelli
Professor dr. med.

Onsdag 04.01.2006
Dagbladet på nett

Jeg har feiret jul på Jæren og sunget «Deilig er jorden» sammen med sangsvanene i Orrevannet. Vi har vandret over frose marker og lengtet etter våren og trekkfuglene. Ingen har tenkt på H5N1. Det har skjedd noe.

For to måneder siden var Norge besatt av fugleinfluensa. 24. oktober tok man livet av fem moskusgjess i en naturbarnehage i Asker for å berolige fryktsomme foreldre. Infeksjonslege Gunnar Hasle og andre redde leger hamstret Tamiflu til eget bruk. Den nyslåtte helseministeren vaktet våre liv om dagen og om natta: «Norske helsemyndigheter er i høy beredskap, og følger utviklingen time for time», sa Sylvia Brustad til VG. Men så plutselig har julenissen fortrenget fugleinfluensaen fra den norske folkesjelen.

H5N1-viruset har eksistert i minst åtte år i land hvor det bor 1,5 milliarder mennesker. Virusets smitter mellom fugler, ekstremt sjelden fra fugl til menneske, aldri mellom mennesker. Under 150 mennesker er smittet, det vil si én av ti millioner. Færre enn 70 er døde. For at det skal

bli en verdensomspennende epidemi, må viruset forandre seg radikalt. Det må bli et menneskevirus som sprer seg lett fra menneske til menneske. Det kan skje. Vi må regne med nye pandemier av influensa. Men i Norge med god folkehelse og god helsetjeneste er det lite sannsynlig at en ny influensaepidemi vil få katastrofale følger.

Dette nøkterne faktabildet gjaldt i oktober 2005 og det gjelder i januar 2006. I oktober var følgen frykt, i desember sjelefred.

FOLKEHELSETRUSSELEN ved epidemier kommer ikke bare fra virus og bakterier, men også fra frykt og følelser. Beskyttelse mot epidemier kommer ikke bare fra vaksiner og antibiotika, men også fra psykologisk og sosial dannelse. Epidemienes historie inneholder mange eksempler på overreaksjoner. De emosjonelle og politiske reaksjonene kan være farligere enn selve den biologiske trusselen. I 1710-11 brøt det ut en ny pestepidemi i byene ved Østersjøen. Myndighetene sendte ut skarp advarsel om overfarten i grensetraktene: «Svendsker, som uagtet Advarsel trænge eller sniige sig ind i Landet, skald nedskydes og nedgraves uden at berøres med Hænderne.» Vi trenger ikke gå til middelalderen for å møte vårt anlegg for hysteri. Da hivviruset kom til Norge på 1980-tallet foreslo overleger og politikere at HIV-positive skulle tvangsinterneres på arktiske øyer.

I internasjonal samfunnsmedisin er det økende oppmerksomhet rundt kommunikasjon om folkehelsetrusler. Man erkjenner at samfunnsmedisinen trolig har bidratt til det Graham Greene kaller Fryktens Minis-

terium. Fugleinfluensaen er et case som egner seg godt for selvransakelse.

VED TRUENDE epidemier er det fire aktører som former virkelighetsbildet: forskerne, helsemyndighetene, politikere og mediene. Forskerne kan bevisst eller ubevisst overdrive «sin risiko» for å markere betydning og signalisere behov for penger. Forskere kan også stirre seg blinde på «sin bit» og miste helhetssynet.

Helsemyndighetenes institusjoner er til en viss grad egne «vesener» med behov for å bevise eksistensberettigelse. Jo større faren oppleves, jo mer makt gir vi til beskytteren. Direktoratene har også behov for å gardere seg selv. For ikke å bli anklaget hvis noe går galt, kan de komme til å overdrive tiltak, ikke bare for befolkningens, men for sin egen sikkerhets skyld.

Hvordan har de norske forskningsmiljøene og helsemyndighetene håndtert fugleinfluensaen? Stort sett bra. Nasjonalt folkehelseinstitutt, Sosial- og helsedirektoratet og Mattilsynet har i hovedsak kommet med saklige opplysninger og realistiske tiltak. Likevel etterlater de et inntrykk av å ville betjene den såkalte 0-visjonen: Mennesker i Norge har rett til null risiko og 100% beskyttelse. Signalene er mange: Innkjøp av 1, 4 millioner kurer Tamiflu, bestilling av nye vaksiner, husarrest for høner - alt med det underliggende budskap: Vi har kontroll, du kan føle deg trygg. Jeg skulle ønske meg en ærligere melding ut om det vi ikke vet og ikke kan. En melding om at en viss uberegnelighet og fare må vi leve med. Risiko,

sykdom og død må vi inngå samliv med hvis vi skal kjenne oss trygge. I stedet for å lese høyt fra 0-visjonen, bør vi lese høyt fra Seneca, stoikeren: For å få sjelefred må menneskene godta det ufullkomne og tåle at det forferdelige kan skje.

OVER FORSKERNE og helsefagfolkene står politikere med det endelige ansvar også ved medisinske kriser. Politikere er redde for å bli beskyldt for ikke å ta situasjonen alvorlig nok, tidlig nok. Det kan friste fram Den sterke mann/kvinne som ikke svekker sitt image med måtehold. Politikere føler plikt til å berolige folkesjelen. De må forebygge panikk. Derfor kam man overselge kontroll og sikkerhet. Sylvia Brustads forsikring om å følge utviklingen fra time til time ga vind til fugleflokkene. Hun burde hatt mot til å si: Nå er vi inne i en medie- og massepsykose hvor faren overdrives. Her er ingen akutt fare. Vi vil følge utviklingen over måneder og år og gjøre det som er rimelig for å hindre fugleinfluensa i Norge.

Vi ser at forskere, helsemyndigheter og politikere kan gjøre faren større når epidemier truer. En måte å sikre nøkternhet på kan være å alliere seg med folkevettet. I England har man gode erfaringer med å trek-

ke vanlige folk med common sense inn i håndteringen av nasjonale helse- og miljøkriser. Kanskje bør vi ha et kriseråd i Norge hvor professorer, direktører og ministere blir forsterket med en fisker fra Røst og en husmor fra Bryne?

DEN MEKTIGSTE designer av folkesjelens sykdomsbilder er mediene. Det som måtte finnes av tvil og forbehold blir borte i den tabloide oversettelsen. Helsetrussele i mediene er enten-eller, liv-død, vidunderkur eller pest. En grå influensaepidemi med middels snue selger ikke VG. Mediene tar også i bruk visuelle virkemidler for å pushe adrenalin og salg. På TV blir himmelen svart av 10 000 kråker som flyr rett inn i stua. Avisene viser gribber ved åtsel og en gås som har nebbet en baby i Skåne. Det er mediene som skaper bølgen - inntil julenissen krever en ny. Mediene er tryllefløyten som forskerne, helsemyndighetene politikere og folket må danse etter. Jeg tviler på om det nytter å ønske mediene god bedring. Men det går jo an å hilse fra Sokrates og be dem være edru blant rasende, neste gang.

I mellomtida får vi synge med Stavangerensemblen: Det e,kje lett å vera fugel i dag.

TVANGSKRISTNING

Amerikanske frikirkelige hjelpeorganisasjoner tvang hjelpetrengende etter tsunamikatastrofen om å bli kristne før de fikk pengehjelp.

Bra de ga dem penger, da. I motsetning til Olav den Hellige som halshogde dem som ikke ville bli kristne her til lands....

DOJ

Starter N-Norges første lydbokforlag

SENJAHOPEN: Geir Tony Vildgren starter Nord-Norges første lydbokforlag i Senjahopen. Han vil inn i et marked i eksplosiv vekst.

Vidar Bjørkli

Fra Troms Folkeblad, 29.12.2005:

– Jeg har jobbet med planene i halvannet år, og nå begynner endelig de finansielle brikkene å falle på plass. Fra nyttår satser jeg på å være i gang for fullt, sier 44-åringen som er utdannet lydtekniker.

Innovasjon Norge har tro på planene hans, og har nylig innvilget ham 104.000 kroner i tilskudd. Fokus bank har ifølge Vildgren stilt seg positiv til å bidra med lån og driftskreditt. Nå håper han også på positiv behandling i næringsfondet i Berg.

De totale investeringene i lyd- og redigeringsutstyr og studiofasiliteter vil beløpe seg til cirka 300.000 kroner.

Drev eget studio i Oslo

Vildgren har fra før god kjennskap til lydbokproduksjon. I 10 år drev han eget lydstudio i Oslo, der han blant annet produserte lydbøker for Lydbokforlaget.

– Jeg er sjøl en ivrig bruker av lydbøker. Da jeg flyttet heim til Senjahopen for fire år siden, slo det meg at nordnorske for-

fattere med få unntak nesten ikke er representert innafor denne boknisen. Det er også svært få lydbøker som leses inn på nordnorsk dialekt, sier Vildgren.

Alt dette tenker han å bruke sitt eget forlag til å gjøre noe med. Tanken er å satse på produksjon av lydbøker av nordnorske og samiske forfattere, lest inn på henholdsvis nordnorsk dialekt og samisk.

– Bøker fra nord gjør seg best på vår egen dialekt. Det er en egen kraft i det nordnorske språket som er med på å skape dramatik. Jeg vil satse på produksjoner hvor jeg i tillegg til tale også legger inn musikk og lydeffekter for å skape den rette stemninga, sier Vildgren.

Sjamanens rike

Han har allerede kjøpt rettighetene fra Damm & Søn til Dag O. Johansens «Sjamanens rike», et verk på 12 bind. Serien handler om den samiske utvandringa til Canada og Alaska på slutten av 1800-tallet. Han har gjort en demo-produksjon av første kapittelet med skuespilleren Ketil Høegh fra Tromsø som innleser. Resultatet er profesjonelt. Demoen har blant annet vært lagt ved søknaden til Innovasjon Norge.

– Tanken min er å bruke skuespillere fra Hålogaland teater som innlesere, noe teateret er positiv til å være med på.

Vildgren sier at han også har fått positiv respons på planene fra Nordnorsk forfatterlag og fra forlagene han så langt har vært i kontakt med, Damm & Søn og Pax.

Trives i Senjahopen

iden Vildgren flyttet heim har han drevet med litt av hvert. Han har jobbet på fiskebruk, drevet pub og jobbet på skolen

og i åpen omsorg.

– Da jeg kom til Senjahopen var planen å være her i tre måneder. Nå er det gått fire år. Jeg trives. Nå har jeg lyst til å skape noe som både kan gavne meg og bygda. Etter hvert ser jeg for at det kan bli flere arbeidsplasser ut av lydbokforlaget, sier Geir Tony Vildgren.

Marked i stor vekst

SENJAHOPEN: Markedet for lydbøker har vist et solid oppsving de siste årene.

– Utgangspunktet var lydbøker beregnet for blinde, svaksynte og dyslektikere, men nå er det også noe sjøl de aller ivrigste bokleserne bruker for å få med seg mer. Mange har for eksempel oppdaget at de kan lytte til lydbøker mens de utfører andre aktiviteter. For barn er lydbøker populært, sier Geir Tony Vildgren.

Med sitt nye forlag vil han konkurrere med fire aktører som er i markedet fra før, og som alle holder til i Sør-Norge. Av disse er Lydbokforlaget størst med 750 titler og ei omsetning på 44 millioner kroner i 2004, opp fra 30 millioner året før, ifølge Økonomisk Rapport.

– Mitt siktemål er å gi ut 10 titler i 2006, og deretter øke med 10 titler hvert av de neste to årene, sier Geir Tony Vildgren.

Vi er alle krigsprofiterer

KRIGSPROFITØRER: Det går ikke an å være mot krigen i Irak, men for de økte oljeinntektene vi har fått og fortsatt får som en følge av den.

Øyvind Marstein
Masterstudent i idéhistorie

Mandag 12.12.2005
Dagbladet på nett

I Tom Kristensens innlegg i Dagbladet 5. desember stilles mange betimelige spørsmål vedrørende historiebøkens utsiling av krigsprofiteringen i Norge under andre verdenskrig.

Hensikten med å granske og reflektere over de ulike formene som krigsprofiteringen har antatt i norsk og internasjonal historie, må være at den gjør oss oppmerksom på det ansvaret vi har som samvittighetsfulle deltagere i vår egen samtid. Krigsprofitering er ikke et avsluttet kapittel. Historien tok ikke slutt i 1945. Historien skapes hver dag, akkurat som krigsprofiterer og krigsfortjeneste skapes hver eneste dag.

Vi kan ikke forklare hvorfor militariseringen av de industrialiserte landene fortsatte å skyte fart etter andre verdenskrig om vi overser de som tjente økonomisk på denne utviklingen.

I det politiske ordskiftet har «aldri igjen» i over 50 år vært et minst like virksomt mantra for å legitimere en-sidig og endeløs satsing på militær-makt som «nine-eleven» har vært det siden 11. September 2001. Imens avspises de egentlige kildene til fred mellom mennesker, som velstandsfordeling, hjelpearbeid, og annet internasjonalt fredsarbeid, med smuler.

DWIGHT D. Eisenhower, den tidligere generalen, omtalte fenomenet da han, i sin etter hvert klassiske avskjedstale som amerikansk president i 1961, advarte om at våpenin-

dustrien fra den 2. verdenskrig og frem til hans tid hadde blitt en selvbevisst og selvstendig aktør. Eisenhower mente «det militærindustrielle kompleks» handlet målbevisst og med midler som var vel så egnet til å styre verdensutviklingen som nasjonalstatene og deres internasjonale organer.

I 2003 prioriterte en verden i konstant krigsberedskap rundt 900 mrd. dollar til sine samlede militærutgifter, hvorav USA med sine 417 mrd. dollar stod for nær halvparten. FNs samlede budsjett for 2005 er til sammenligning på 2 mrd. dollar. Denne irrasjonelle prioriteringen av våre midler synliggjør at det ikke er Al Qaida som er den virkelige motstanderen, men vår egen frykt og de som tjener på den. Det hjelper lite at folket velger sine representanter hvert fjerde år, når våpenlobbyister og «sikkerhets-eksperter» får monopolisere de folkevalgtes definisjon og forståelse av trusselbildet i tiden mellom hvert valg. Vi forstår likevel ikke krigsøkonomien bare ved å oppsummere de militære utgiftene eller de som arbeider for sektorens fortsatte vekst. Vi må fylle ut bildet med eksempler på de som tjener grovt på krigshandlingene, de mer eller mindre ufrivillige krigsprofiterere.

NORGE BLE på 90-tallet en av verdens to største oljeproducenter. Dette viser med all tydelighet at vi er i posisjon - ikke i opposisjon - i forhold til det som foregår i verden. Ingen krig finner sted uten at krigsmaskineriet bokstavelig talt smøres inn med olje. Tørsten etter olje har bare tiltatt etter hvert som den industrielle verden har gjort seg avhengig av den. Vi vet at kampen om kontroll over oljeressursene i dag er en av de viktigste realpolitiske årsakene til krigføring. En av de mest effektive måtene å avverge krig på vil være å gjøre den ulønnsom for de sterke grupperingene som tror de kan tjene på den. Som verdens nest største oljeleverandør har vi et enormt ansvar på dette området.

Krig er, som Europas mest kjente militærteoretiker gjennom tidene formulerte det, bare en videreføring

av politikken med andre midler. Vi forstår dermed ikke hvorfor krig oppstår før vi forstår hva politikk dreier seg om. Med fare for å bli for reduksjonistisk, kan vi i alle fall hevde at ressurser spiller en uhyre viktig rolle. Politikk handler om ressursfordeling mellom land like mye som ressursprioritering innen landene.

NÅR AUSTRALIA de siste par årene har brukt politiske muskler til å tvinge Øst-Timor til å gi fra seg brottrparten av sine oljeressurser uten at verden har brydd seg, er dette et eksempel på hva som skjer når krig og krigsmegling tar all vår oppmerksomhet. Ressursmegling og rettferdig ressursfordeling kommer aldri opp på agendaen. Norge ble en oljenasjon fordi vi klarte å kapre til oss mesteparten av våre ressurser ut fra et delelinjeprinsipp som Øst-Timor aldri vil kunne gjøre gjeldende overfor Australia. Når vi vet dette er det på tide at vi blir mer ydmyke overfor det vilkårlige grunnlaget for vår historisk og geografisk sett helt enestående velstand.

Alle vet at oljeprisen føyk i taket i forbindelse med krigen i Irak. Staten har, på vegne av det norske folk, innkassert mange titalls milliarder siden 2003 til Ola og Kari Nordmanns Oljefond. Det er absolutt mulig å gjøre rimelige overslag på dette. Det er ikke vanskelig å finne den stabile prisen på olje og fremtidsutsiktene før krigsfrykten begynte å påvirke markedet.

Hvorfor er dette så viktig? Fordi rundt 90 prosent av befolkningen i Norge var og er motstandere av krigen i Irak. Det går ikke an å være mot krigen i Irak, men for de økte oljeinntektene vi har fått og fortsatt får som en følge av den. Det hjelper ikke om vi har moralske retningslinjer for forvaltningen av oljefondet når en stor del av pengene som ligger der allerede er blodpenger.

NORGE HAR de siste hundre år gang på gang vist en unison motstand mot krigsokkupanter, enten de har gjort krav på vårt territorium eller andres. Våre folkevalgte må ta konsekvensen av krigsmotstanden og nedsette en kommisjon for å sannsynliggjøre hvor store beløp den norske stat har tjent på krigen i Irak. Deretter må det avholdes en folkeavstemning om hvilke fredstiltak pengene bør gå til. Aller helst bør vi overlate pengene til FN's generalforsamling for å la dem vurdere hvilke fredstiltak verden trenger. Som ansvarlig oljenasjon må Norge dessuten kreve som garanti at vår olje hverken selges til stridende eller videreselges til stridende. Det er ikke bare tungtvann som muliggjør krigshandlinger.

Øverlands innstendige bønn i diktet «Du må ikke sove» fra 1939 gjelder fremdeles og kanskje særlig for oss krigsprofiterer. Vi må få våre historiske krigsprofiterer frem fra glemselens lys for å reflektere over det moralske ansvaret hver enkelt av oss og fellesskapet har i alle situasjoner. Historiegransking handler ikke om å dømme de andre for så å frikjenne seg selv. Vi kan ikke fortsette til oljen tar slutt med å tjene så inderlig vel på den urett som ikke rammer oss selv.

Bush reddet denne kalkunen fra å bli middag på høsttakkefesten. Som guvernør i Texas benådet han aldri en dødsdømt fange...

HANDELSKRIG MED USA

Av Dag Ove Johansen

Den seks mann sterke handelskommissjonen i USA har forlenget straffetollen på 27 % på norsk laks med 5 år. Det er ikke gitt noen som helst begrunnelse for vedtaket. Straffetollen på norsk laks har eksistert siden 1991.

Slik viser USA muskler overfor sin nære samarbeidspartner i øst, Norge. USA-vennene Frp synes ikke å bry seg nevneverdig om denne saken. I deres øyne er alt det USA foretar seg både rett og mer enn riktig. Men så er heller ikke primærnæringene som fiske og landbruk særlig viktig for dette markedsorienterte partiet med 25 % oppslutning blant "folk flest". Frp tilhører dem som er fast i troen på at aksjespekulasjon og børs er den egentlige verdiskapende delen av norsk virksomhet. Helst så de vel at alt landbruk ble nedlagt slik at vi kunne bygge nye golfbaner for velbeslåtte turister fra utlandet. Muligens er det vel greit for dem å dyrke juletrær i fet, svart muld i stedet for korn, poteter og grønn saker.

USA har også nylig satt foten ned for salg av jagerfly fra Spania til Hugo Chavez og Venezuela. Årsaken skal ifølge amerikanske myndigheter være at flyene er utstyrt med amerikansk teknologi. På denne måten svarer USA på Chavez' sterke anti-amerikanske uttalelser for en tid tilbake.

Latin-Amerika og Sør-Amerika har vært en verkebyll for USA i lange tider. Som verdenspoliti har de funnet det nødvendig å gripe inn i mange av disse landenes indre anliggender hvis de etter amerikanske myndigheters mening beveget seg for mye mot venstre. Alliansen mellom Venezuela, Bolivia og Chile er blitt et kjempeproblem for Bush-administrasjonen og de spekulerer derfor ut nye tiltak for å bremse ned og helst kvele denne venstreutglidingen i disse landene.

Uncle Sam er ingen snill onkel. Han bruker spanskrør mot Hugo Chavez og tror slike gammeldage avstraffelsesmetoder virker i våre dager også.

Sterke meninger fra Danmark:

Ekstra Bladets fatwa

EKSTRA BLADET udsteder hermed en fatwa imod den bande omkringrejsende muslimer, som med opholdstilladelse og/eller statsborgerskab i Danmark har travlt med at bagtale vor nation. Deres hensigt er at få den muslimske verden til at boykotte Danmark.

VI NÆVNER - med Jyllands-Posten som kilde - de rejsende bander ved navn, så Allah, Gud og mennesker kan finde og straffe dem. Der er tale om Islamisk Trossamfunds imam på Fyn, Abu Bashar, den tyrkiske indvandrer Zeki Kocer, den pakistanske indvandrer Sarvar Shoudri, egypteren Ahmad Harbi og Nour-Edin Fattah, også fra Islamisk Trossamfund. Dette kompagni var medio december i Egypten for at piske en stemning op imod Danmark.

SIDSTI december var en ny delegation i Syrien og Libanon i samme ærinde. Det drejer sig om Islamisk Trossamfunds talsmand, Kasem Ahmad, bestyrelsesformand Mahmoud Mansour, Ahmed Akkari og Århus-imam, sheik Raed Hlayhel.

SOM AFSLØRET i Ekstra Bladet i går har disse danskfjendtlige bander vist deres landsmænd i disse diktatur-regimer alle mulige tegninger, fundet på internet og andre steder, af Muhamed, fremstillet som pædofil - og foregivet, at nedgørelse af islam er almindelig i Danmark. Skønt vor fredelige nation såmænd blot har brugt tre måneder på at småsnakke om Jyllands-Postens halvkedsovmelige tegninger, der intet har med denne beskidte aktion at gøre.

PIA KJÆRSGAARD kom forleden for skade at kalde de rundrejsende bagtalere 'landsforrædere'. Hun har åbenbart mere ret, end nogen har lyst til, at hun skal få.

DET ER NU lykkedes for disse handelsrejsende i plat, løgn og socialhjælp at fremkalde en fatwa - en opfordring fra den førende egyptiske medicinsmand, stormufti Mohammed Abd-al-Wahhab al-Tantawi, til at boykotte danske varer. De mørke mænd må dog fortsat kysse danske piger, hvilket vi imidlertid gerne vil frabede os.

STORMUFTIEN indlemmesherved i Ekstra Bladets fatwa sammen med reiseselskaberne. Uvidende vantro skal være klar over, at en fatwa er en vejledning af troende.

VOR FATWA har følgende budskab: Vi beder Fanden om at straffe hver en løgnagtig muslim, som drager rundt med falske budskaber om den danske nation. Og vi beder Allah om at eksportere alle ondskabsfulde muslimer, der er krøbet i ly i det danske demokrati, mens de bruger kræfter på at svine det til. Lad dem få plads i et af de 56 muslimske diktaturer, som de har så travlt med at rejse rundt til for tiden - selv om de engang flygtede fra dem.

DET VAR det hele. Pyha, hvor det lettede!

Sterke meninger II

Boikott Israel!

Gunnar Garbo

Søndag 15.01.2006
Dagbladet på nett

FORBRUKERMAKT: Angrepene på SV og regjeringen etter Kristin Halvorsens uttalelser om boikott av Israel er et uverdige skuespill. Hun gjorde den menneskelige feilen å ikke presisere hva de fleste forstod; at hun uttalte sin personlige mening og ikke det offisielle Norges.

Typisk for det politiske hylekoret er at angriperne går løs på meningsforskjellen i koalisjonen, men tier om selve saken: Bør vi boikotte Israel eller ikke?

Gjennom mer enn et halvt århundre har Israel sabotert flere FN-vedtak enn noe annet land i verden. Staten gjennomfører en brutal og folkerettsstridig annekasjon av andre menneskers hjemland. Disse overgrepene lar USA med følge foregå uten å øve noe press mot Israel som kan sammenliknes med hvordan land som Irak eller Afghanistan er blitt straffet for sine forgåelser. Dette er en opprørende situasjon, som for eksempel burde sette Kjell Magne Bondeviks høyt annonserte omhu for etiske verdier på praktisk prøve.

En stat går ikke gjerne til boikott av andre land uten FN-mandat - bortsett da fra USA. Men enkeltmennesker og frivillige organisasjoner - innbefattet politiske partier - står fritt til å gjøre det. Folket kan handle hvor staten legger seg flat.

Tilhengerne av uinnskrenket markedsfrihet - dem fins det mange av i hylekoret - henviser stadig folk til å bruke forbrukermakt - påvirke utviklingen ved hva de velger å kjøpe eller ikke kjøpe. La oss følge det rådet.

MENINGEN ER selvfølgelig ikke å straffe vanlige israelere. Men når de ledende statene i FN svikter sitt ansvar for å gripe inn mot grove krenkelser av folkerett og menneskerettigheter, da kan vi vanlige folk i hvert fall vise israelerne hva vi mener om regjeringen deres. Et av de få midlene vi har er å boikotte israelske varer.

SV har tatt et meningsfullt etisk og politisk initiativ. Kampanjen får støtte fra bevegelse som er mer opptatt av menneskeverd enn partitaktikk. Boikotten blir i alle fall en protest mot slikt taktikkeri. Men får den virkelig oppslutning, kan andre land komme til å følge det norske eksemplet. Det er et forsøk verd.

Alta - 25 år etter

I dag er det 25 år siden den største politistyrken siden krigen ble satt inn for å fjerne de 800 aksjonistene i Stilla.

Per Flatberg

Tidl. informasjonsleder i Folkeaksjonen mot utbygging av Alta-Kautokeinovassdraget

Lørdag 14.01.2006
Dagbladet på nett

ALTA FORANDRET miljø-Norge og styrket naturvernet og miljøbevegelsen mer enn de fleste er klar over. Det er en trøst når Alta-konflikten skal oppsummeres - 25 år etter at store politistyrker ble satt inn for å gjennomføre utbyggingsvedtaket.

For samene fikk Alta-saken historisk betydning. Det har den tidligere sametingspresidenten Ole Henrik Magga uttalt ved flere anledninger. Gjennom sultestreikene og i kampen for øvrig gjorde samene en gedigen innsats for å redde Alta-vassdraget.

Stortinget vedtok 30. november 1978 utbygging i Alta. Da hadde det allerede i flere år vært en hard dragkamp om elva. Selv om det var klart at saken ikke var forsvarlig behandlet, hadde miljøvernminister Gro Harlem Brundtland gitt etter for presset fra utbyggerne og godtatt en redusert utbygging av Alta-vassdraget.

Hun vant kampen om Hardangervidda, men tapte kampen om Orkla og Alta. Bare hun selv kan svare på om hun ofret Alta i en hestehandel, eller om hun ble tvunget i kne av Norges vassdrags- og energiverk og daværende olje- og energiminister Bjartmar Gjerde.

NORGES Naturvernforbund gjorde sammen med Folkeaksjonen i Alta en stor innsats for å hindre utbyggingsvedtaket i Stortinget - forgiveles. Det var et bittert nederlag, men det skulle snart vise seg at siste ord ikke var sagt. I januar 1979 ble det på folkemøte i Alta gitt beskjed til regjeringen og Stortinget om at «Vi vil om nødvendig gjøre som folk andre steder i landet når folkeflertallet blir forsøkt kneblet. Vi vil ta i bruk ulike former for sivil ulydighet».

Sommeren 1979 ble det arrangert leir i Detsika med 6500 deltakere og en enorm mobilisering, og man stanset anleggsarbeidene både i juli og høsten 1979.

Norges Naturvernforbund besluttet i juni 1979 å gå til rettsak mot staten for å få kjent utbyggingsvedtaket ugyldig. Daværende høyesterettsadvokat Ketil Lund førte saken. For Naturvernforbundet var det naturlig med en slik oppfølging. Det skulle da også vise seg at rettsaken bidro til at det kom fram mange nye fakta som skapte oppmerksomhet i media. Staten forsøkte helt opp til Høyesterett å få avvist saken, men det ble slått fast at Naturvernforbundet hadde rett til å reise søksmål i slike saker. Det var en svært viktig prinsipiell avklaring.

ETTER HVERT ble det mer og mer klart at utbyggingsvedtaket i Stortinget bygget på mangelfulle utredninger om konsekvensene for naturverdiene. Men politikerne valgte å se bort fra nye utredninger som ble lagt fram.

Så sent som sommeren 1981 ble det gjort oppsiktsvekkende botaniske funn i damområdet i Sautso. Men Gro Harlem Brundtland som nå var blitt statsminister, vendte det døve øret til. Nå var det prestisje som rådde, og da er det en mager trøst at Gro få år senere innså at Alta-utbyggingen ikke skulle vært gjennomført.

Det er også en viktig lærdom av Alta at det er avgjørende å komme fram med argumentene før det har gitt for mye prestisje i en utbyggingssak. Da myndighetene bestemte seg for å slå ned motstanden, ble det i tillegg til massiv politimakt også satset på å mistenkeliggjøre og kriminalisere motstanderne.

SAMFUNNSTOPPER rykket ut og hevdet at aksjonene var en trussel mot demokratiet, og bøtenivået ble meget høyt. Høsten 1981 valgte man i tillegg å ta fram den gamle klasseparagrafen 222 i straffeloven, som hadde vært flittig brukt i mellomkrigsåra mot arbeiderbevegelsen, for å kunne varetaktsfengsle aksjonistene. Det hele kulminerte med bruk av oppviglerparagrafen mot fire av lederne: Alfred Nilsen, Tore Bongo, Svein Suhr og Per Flatberg. De var de første til å bli dømt etter denne paragrafen etter at Einar Gerhardsen og Martin Tranmæl ble dømt for oppvigleri i mellomkrigsårene.

Folkeaksjonen greide å gjennomføre de mange aksjonene mot utbyggingen ut fra prinsippet om ikkevold. Det var kanskje den største seier for ledelsen. Det vakte også respekt blant mange av de politifolk som deltok. At Folkeaksjonen hele tiden ble ledet av folk fra lokalsamfunnet, betydde mye. Likedan ble det lagt merke til at så mange kunstnere og andre kulturarbeidere engasjerte seg sterkt.

Likevel var naturligvis Alta-saken en stor belastning for mange av dem som ledet og deltok i aksjonene. Belastningen var ikke mindre for myndighetene. De måtte bruke maktmidler som det norske samfunnet ikke hadde opplevd etter krigen,

og som også førte til betydelig internasjonal oppmerksomhet. Den viktigste lærdommen for både miljøbevegelsen og myndighetene var at man måtte unngå nye konflikter av slikt omfang. Det hadde kostet for mye. Slagordet «Aldri mer Alta» skulle bli mye brukt i åra framover.

GJENNOM EN samla plan for vassdrag i 1986 og verneplanene som fulgte fram til 2004, unngikk man de store konfliktene, og mange av våre mest verneverdige vassdrag ble reddet fra utbygging.

Det går en klar linje fra Alta til Stoltenbergs nyttårstale i 2001, der han varslet vern av vassdrag i Saltfjellet/Svartisen og slo fast at tiden for nye vannkraftutbygginger i Norge er forbi, og videre til beslutningen til de rødgrønne om vern av Vefsna sist høst.

Dersom også flere andre vassdrag blir vernet sammen med Vefsna, slik det varsles i regjeringserklæringen, vil vi få en verdig avslutning på vassdragsepoken i norsk kraftutbygging. Det vil være en fin markering av 25-årsjubileet for Alta.

DET BETYR ikke at utfordringene er borte. Fortsatt er det stadig mer kraft som skal løse den såkalte kraftkrisa. Hvor er det blitt av satsingen på energifrigjøring og fornybar varme som kan frigjøre store mengder kraft?

Det planlegges nå til sammen 9 gasskraftverk og det skal bygges en rekke småkraftverk som kan føre med seg omfattende negative konsekvenser for natur og miljø. Det er et sterkt behov for en planlagt utbygging både av småkraftverk og vindkraft som gjør at disse ikke kommer i konflikt med viktige naturverdier.

Gasskraft har i tillegg et stort globalt alvor i seg gjennom faren for klimaendringer. La oss håpe myndighetene innser at energiforbruket ikke kan fortsette å vokse i det uendelige. Det er ikke mulig å bygge seg ut av en kraftkrise uten at det får alvorlige miljøkonsekvenser. Under Altastriden sa Arvid Johansson, som var energiminister en periode, at utbyggingen dreide seg om hvorvidt Finnmarks befolkning skulle ha lys i sine hjem eller ikke. Vi bør ha kommet lenger 25 år etter Alta enn at ny produksjon er det evige svaret.

PUDEL-DEBATTEN

Jan Pettersen, tidligere utenriksminister, hevder at hvis han hadde sendt et slikt brev som Jonas Gahr Støre sendte Israels utenriksminister og Condi Rice, ville han ha blitt kalt puddel for USA.

Jan overrasker dessuten med å si at det var helt feil av Jonas å bruke Israels egen beskrivelse av «forsvarsbare grenser» i sitt brev angående debatten rundt Israel-boikotten. Her er Jan inne på noe.

At den godeste Jonas er blitt en fin puddel for Israel, er vel det rette å si denne saken...

DOJ

FREDSUENE

Eks-statsminister Kjell Magne Bondevik skal lede et fredsenter i Oslo. Det er ikke lenge siden man kunne se ham vinke F-16-jagerfly avgårde til krigen i Afghanistan.

Kanskje han trodde flyene var fredsduer?

DOJ

Ikke dyrt i Norge

Mange klager på dyr mat, men norske arbeidstakere må jobbe mye kortere for det daglige brød enn i andre land.

FRØYDIS BRAATHEN

Nordmenn klager ofte over høye matpriser, og reiser til Sverige for å kjøpe kjøtt. En ny undersøkelse gjennomført av Norsk Landbruks-samvirke i samarbeid med Innovasjon Norge viser imidlertid at nordmenn må arbeide forholdsvis lite for maten.

Femte plass

Norge kommer på femte plass blant de 16 landene som er med i undersøkelsen. Nordmenn må jobbe 2 timer for en matvarekurv med 18 basisvarer. Innbyggerne i Madrid og New York må jobbe dobbelt så lenge for like mye mat.

Düsseldorf billigst

Innbyggerne i Düsseldorf i Tyskland topper listen. De må bare jobbe en og en halv time for de 18 matvarene. Arbeidstakere i Tallinn i Estland må jobbe i seks timer for samme type matkurv, og havner dermed nederst på listen.

Prisene på matvarene ble innhentet i vår hos en ledende supermarkedskjede i det midtre prissjiktet i flere større byer. Undersøkelsen er en oppfølging av tilsvarende undersøkelser tidligere, siste gang for ett år siden.

Det ble brukt gjennomsnittlige valutakurser (midtkurser) for februar 2005. Store valutasingninger i en tidsperiode kan være et problem i rene prisundersøkelser. Endringer i valutakursene påvirker imidlertid ikke forholdet mellom priser og lønninger.

Timer vi må jobbe for å kjøpe handlekurva:

Düsseldorf, Tyskland 1:30 (196)
Haag, Nederland 1:34 (185)
København, Danmark 1:57 (339)
London, Storbritannia 2:01 (209)
Oslo, Norge 2:02 (323)
Stockholm, Sverige 2:08 (239)
Brussel, Belgia 2:19 (239)
Helsingfors Finland 2:24 (274)
Wien, Østerrike 2:26 (235)
Paris, Frankrike 2:49 (238)
Bern, Sveits 2:49 (368)
Milano, Italia 3:50 (271)
Madrid, Spania 4:05 (252)
New York, USA 4:08 (416)
Warszawa, Polen 5:11 (143)
Tallinn, Estland 6:01 (134)

De 18 matvarene er:

3 liter lettmeik (eller vanligste drikkemelk i det enkelte land)

100 g smør

300 g margarin (vegetabilsk steke-margarin)

1/4 kg ost (vanligste type fast hvit ost)

1/4 kg kaffe, vakuumpakke (filterkaffe der det er volumproduktet)

1/2 kg strøsukker

1/2 kg hvetemel

2 kg poteter (pakket)

1/2 kg gulrøtter (pakket)

1/2 kg kinakål (eller vanligste type salat)

1/2 kg epler

2 grovbrød på 750 g hver (eller vanligste type brød i det enkelte land)

1/4 kg egg (volumproduktet av burhøns eller frittgående)

400 g svinekotletter

300 g entrecôte (eller vanligste høykvalitets storfekjøtt)

200 g kjøttdeig (100 prosent storfe, 14 prosent fett hvis dette er vanlig)

250 g kyllingfilet

400 g fiskepinner

CONDOLEEZA RICE

- slave, puddel eller nattens dronning?

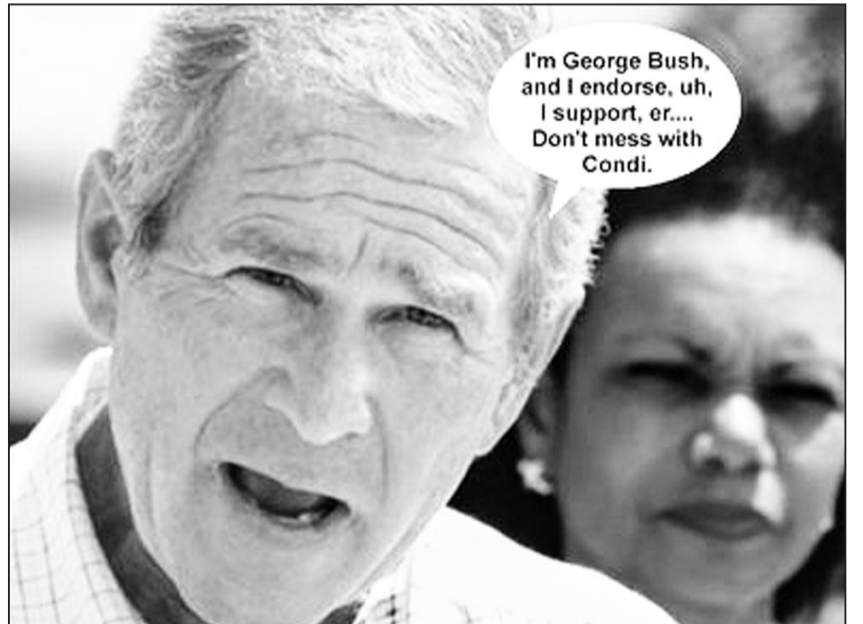
Av Dag Ove Johansen

USAs utenriksminister Condoleezza Rice, også kalt Condi (slik Jonas Gahr Støre skrev i sitt avklaringsbrev til henne i forbindelse med Israel-boikott-saken) har satt sitt tydelige preg på utenrikspolitikken de siste månedene. Hun har fartet verden rundt for å slukke branner, kvele røykutvikling, rose eller rase, alt etter hvilket land hun skulle besøke eller hvilket oppdrag hun hadde. Hennes mørke blikk har fått sterke menn til å bøye hodet.

George W. Bush er en glimrende taktikker og gjorde et av sine beste valg av medarbeidere ved å utpeke Condi til utenriksministerjobben. Med to kriger på gang i Afghanistan og Irak, med en ny Iran-aksjon på trappene (Iran nekter å følge internasjonale instruksjoner m.h.t. kjernekraftanleggene sine) og heftige konflikter med frittalende statsledere som Hugo Chavez i Venezuela, kan det ikke alltid være lett for denne tilsynelatende vevre kvinnen å samle trådene og gi fornuftige svar på tiltale i alle sammenhenger.

Gahr Støre sendte henne et personlig brev i forbindelse med den opphetede debatten rundt handelsboikott av Israel som SV's dronning Kristin Halvorsen satte i gang. Den tidligere leder av Norges Røde Kors ønsket at USA skulle vite at det ikke hadde skjedd noen endringer i forholdet mellom USA og Norge og sendte dette brevet til "Dear Condi" med "regards from Jonas" for å understreke dette. Det viste seg nemlig at utspillet fra SV om boikott hadde vakt sterke reaksjoner innad i Bush-administrasjonen. Det må nemlig aldri komme på tale med en boikott av Israel, USA nære allierte i Midtøsten, selve Guds hellige land, uansett hvilke FN-resolusjoner Israel har brutt og oversett de siste årene.

Condi syntes å være tilfreds med denne hemningsløse kjærlighetserklæringen fra Jonas. Jonas hadde til

"Bush: Ikke bråk med Condi!"

og med benyttet seg av ren Israelterminologi i sitt brev og sagt at landet måtte kunne få leve innenfor "forsvarsbare grenser". Spesielt dette uttrykket har nok Condi satt ekstra stor pris på i brevet fra Jonas.

Er Condi en slave, puddel eller nattens dronning for USA og Bush?

Det hadde vært interessant å kunne fått en slik analyse av hennes vesen og væremåte både nasjonalt og internasjonalt.

USA synes å ha en egen evne til å bry seg om andre lands anliggender mens indrepolitisk forhold blir tonet ned. Men dette er ikke uvanlig i land der nasjonale konflikter og splittelser ikke får komme opp til overflaten fordi man har skapt seg en ytre fiende som alle kan stå samlet mot. Frykten er mitt våpen. Frykten for alt som andre land kan påføre USA av lidelser og katastrofer og terror samler et splittet folk til kamp.

Den afro-amerikanske befolkningen i USA var i utgangspunktet slaver for de hvite. De hadde ingen rettigheter, ble lynsjet når det passet seg slik og levde under jernhælen i årtier. Sørstatene opprettholder fremdeles et slags raseskille selv om vi lever i 2006. Fremdeles er det byer her hvor afro-amerikanere ikke

kan benytte de offentlige svømmebassengene. Apartheidpolitikk for alle pengene, med andre ord.

Det er da man undrer seg over USAs opptatthet av menneskerettigheter i andre land og påberoper seg full rett til å kritisere disse elle anlegge handelssanksjoner mot dem, ja, til og med gå til okkupasjon, om det så føltes nødvendig og hensiktsmessig.

Her hadde det vært interessant med en afro-amerikansk minister for de indre anliggender i eget land, som hadde snudd fokus mot menneskerettighetene i USA, å se på bjelken i eget øye i stedet for stadig å lete etter splinten i andres lands øyne.

Condi kunne ha vært rett person her. Men det er her analysen av hennes rolle burde vært avklart først. Er hun fremdeles en slave for den tause, hvite majoriteten i USA, eller er hun en puddel i stram lenke for Bush?

Nattens dronning har nå funnet splinten i Irans øyne. Bjelken i eget atomvåpenarsenal eller sogar i Israels enorme lager av masseødelegelsesvåpen, er ikke interessant.

Men som Gandhi en gang sa det: Øye for øye gjør verden blind.

GI ET TELT TIL JORDSKJELVOFRENE

Vinteren er kommet og jordskjelvofrene lider.
For 1200 kroner kan du gi en familie et telt og en ovn.
For 200 kroner får de brensel i tre måneder.
Din gave kan redde dem gjennom vinterkulden.

Kontonummer: 6
Tele/Nett: 8380.08.06006
Givertelefonen: 820 43 777 (100 kroner)

FLYKTNINGHJELPEN
Norwegian Refugee Council

Takk

Frå og med dette året, år 2006, er Dag Ove Johansen disponert og sjefredaktør for avisa vår, SAMFUNNSLIV. Han disponerer også kontoen som vi har i Sparebanken Volda Ørsta. Han vil sjølv velje sine medarbeidarar og artikkelforfattarar. Bladet har varande verdi. BDBs namn og nye livsorientering vil leve vidare.

Helsing
Anders Ryste

Det globaliserte helvete

Foredrag Haugesund 29. juli 1998

Av Anders Ryste

Jeg tenkte jeg skulle gå inn på hva som har skjedd siden siste krig, hvilken utvikling vi har hatt inntil nå og hva vi kan risikere videre. Og da er det særlig på det økonomiske felt jeg vil begynne. Dere vet at da freden kom ble det rettsoppgjør. Men det ble også satt i gang en Statens husbank med en lav rente på 2,5% sånn at de som ingenting hadde skulle få begynne å bygge hus. Og denne banken lånte ut mange penger. Jeg fikk lån jeg også. Men jeg husker den gangen så skulle ikke jenter få lån, de skulle ikke få lov å bygge eget hus. Det er ikke lenger siden enn i 50-årene at bankene også lot jenter få lån til husbygging.

Det huset jeg fikk bygge, kostet 53.000 kr og det er et moderne hus. Fikk takst på det her for to år siden og da var det kommet opp i 850.000. Så det er gått fremover? Og to år etter er det kommet over 1.000.000 (1 million) SÅ det er noe som foregår som vi ikke riktig er klar over. Men var det ikke noe lignende som skjedde fra den første verdenskrig og til den andre? Det toppet seg i 1940 og så kom krigen. Og før den 1. verdenskrig var det samme historien?

Det som skjer i disse krigshistoriene er jo det vi tar opp i bevegelsen vår og finner forklaring på. Hva er det som skjer at det toppet seg til krig hvert 30., 40. og 50. år. Så blir det på nytt et Ragnarokk eller det som noen kaller Harmageddon. Det skjer en konkurs, det skjer noe som vi ikke har herredømme over og så begynner vi å slå hverandre i hjel etter noter. Og nå er det på vei igjen. Det er ikke mulig å få økonomien til å lønne seg selv om det er overflod av alle ting. Så setter man i gang enda en krig på grunn av at det ikke lønner seg å arbeide. Overfloden må bort.

Brochmann forklarte nøyte hva som foregikk inntil 1940 og også delvis like etter den siste krigen. Og nå må vi forklare det igjen ut fra de forutsetninger vi kan se og har i dag. Det som skjer er jo for så vidt forklart i BDBs bok Sjelen og sjelforskningen der utviklingen går som en sirkel i videre og videre krunser, til slutt så omfatter forløpet hele kloden. Det er jo det vi står overfor. Vi var heldige og kom bra ut av det sist. Det er et spørsmål om det blir verre neste gang. Det vet vi jo ikke.

Som lærer i en bygd som hette Norangsdalen, fikk jeg begynne på en bok, jeg tenkte kanskje kan jeg også lage en bok, og så begynte jeg å skrive og forsøkte å forklare det jeg hadde lært om disse spørsmålene og jeg skrev og skrev og forkastet det ene manus etter det andre, for jeg fikk det ikke skikkelig til. Og etter å ha skrevet disse omkring 100 sider, ja la oss si ti ganger, så overlot jeg det til Aase Brenne til å skrive det om igjen enda en gang. Så fikk jeg det tilbake fra henne og så skrev jeg det enda en gang. Bevare for et slit, et forferdelig slit å begynne å forme det som vi vil la folk forstå. Jeg kjenner det så vel at mange har vanskelig for å komme inn i denne tankegangen, men jeg lot det nå stå til og fikk

utgitt boka. Og så sendte jeg boka til en dame i Bergen som hette Martha Ludvigsen og det gikk ikke mange dagene før hun hadde lest den og sier hun tilbake til meg. Nei du skriver bare om deg selv, det er ikke noe å gi ut. Du behøver ikke å prøve deg på noe sånt.

Så sendte jeg boka til noen i Danmark og der kom det et brev der de spurte om det var barn eller barnehage jeg snakker om. Hva slags barn er det du snakker om? Vi har mye litteratur om den slags her, sa de, så det passet ikke inn der heller. Og de kunne ikke forstå at det skulle kunne gå an å kalle sånne spørsmål «Bli som barn igjen».

Men første kapittel i boka, det omhandler akkurat det som jeg mener dere bør studere. Der fant BDB den beste forklaring på dette med tider og konjunkturer og oppgang og nedgang. Der står det klart og tydelig sånn som det de så det den gang. Og jødene er bare et bittelite folk, men dette folket opplevde det samme igjen og igjen og igjen og danner utvikling i verden. Oppgangstider og nedgangstider. Det lille jødefolket gikk fra naturalhusholdning til å bruke penger. De gikk over fra å være et ledet samfunn til en stat med lover. Og den første loven er da De ti bud.

Men så vet vi jo at De 10 bud slik BDB forklarte det, og som jeg prøver å forklare det, det er noe helt annet enn De 10 som Bondevik holder på med. Han privatiserer de 10. Gjør den jødiske grunnloven til noe som skal passe for deg og meg på søndagane, og på møtene, når KrF har gruppemøte. Nei, budene gjelder det jødiske folk sett samlet. Man vet jo ikke hvor mange de telte, men de var jo en oversiktlig gruppe. Det var altså fra dette folket budene kom og de fremstiller budene i enkle og barnslige uttrykksformer. Moses har vært på Sinai og snakket med Gud og mottatt budene. Han kom ned med bud fra oven, men han så at folket hadde begynt å danse rundt gullkalven. De hadde trommer og saker og ting. Da er det han blir rasende og spurte A som var prest og assistent. Hva er det dere finner på? Hva er det som foregår her?

Jo, sa Aron. Du var så lenge borte, vi måtte finne noe å samle oss om midlertidig! Dette og dog dette hadde de lært av omkringliggende folk. Dansen om gullkalven.

Presten Aron svarte: Du skjønner Moses, folket ligger i det onde.

– Folket er ikke ondt, men du som prest har ført dem på villspor, på kanten av stupet, svarte Moses.

Går vi videre til Samuelsboka så finner vi forklaring på hvordan det vil gå hvis folket bryter budene. Folket grupperer seg mot hverandre i sekter og partier og begynner å krangle seg imellom om hva som helst pga at man begynner å dyrke mammon. Da kommer de dårlige tidene til verden.

Når det skjer noe med folkesjelen på den måten som det her er forklart, så får vi forklaring på det som skjer også i dag. Så skrev jeg til A. Berg og la frem denne boka til Dagen. Og fikk pent svar tilbake:

Har lest boka, men jeg kan ikke

begripe at det har så stor betydning for et folk det du skriver om her, sa han. Nei, naturligvis, for han hadde privatkristendom. Han har ikke trukket de lange linjene. Han leser slik de religiøse gjør, vers for vers, og så passer de på å ikke finne noen sammenheng. Bibelen er også sammenheng, selv om den er delt opp, så det ligger ikke i at man skal bare lese verset. Man må se om det ene verset stemmer med det andre, og så må du se sammenhengen. Det er mange bøker DGT består av. De er samlet siden. Hvorfor de er delt opp vers, det vet jeg ikke, men vær klar over at dette skulle til folk som verken kunne lese eller skrive. Kanskje sang de versene til å begynne med. Gudstjenesten har vært i mange former. Og dessverre den dag i dag bare ber og synger de og har kors på seg og så går de med røkelse og myrra og går rundt og rundt, men de forklarer ingenting fra Bibelen. De mener vel at det skal være nok for folk å lese versene, så hører de Gud til.

På den gamle naustdøra hjemme står et rødt kors. Det var et eksempel på den første kristendommen vi hadde her i Norge. Fiskerne brukte det på døra for at de ikke skulle forlise på havet.

Og i Finnmark jeg var, der var det i gammel tid stadig ulykker. En tange som stikker frem i fjorden, heter Ekkerøya. Der kom båtene og skulle passere. Det kom noen merkelige troll der og veltet båtene. I gammel tid sa de at de løste problemene ved å reise inn på øya og få tak i de fineste kvinnfolkene og brenne dem på bålet. Slik var hedningene.

Og slik som dette viser det seg da siden, når vi har fått utviklingen videre, at det var kun en viss vindretning som skulle til, så kom forlisene. Dette var bare et bilde på hvordan utviklingen skjer. Og det skjedde utvikling med jødene fra å være bare et lederfolk som hadde en leder til å bli en stat med lover.

Og nå har vi i dag mye lover. Det skulle ellers bare mangle at vi ikke hadde lover og lov bøker. Noen er så tykke at jeg synes synd på advokatene som skal hente fram. For vi er en stat og vi skal være en moderne stat og vi får flere lover hver dag. Men nå har vi holdt på med disse lovene, vi har hatt rettsoppgjør m.m., og fått det så langt at vi har fått et babelstårn. Vi har dyrket mammon fra siste krigen og til i dag og det startet opp med fine programmer. Gerhardsen sa at vi aldri skulle komme over 2,5% rente. De visste allerede den gang at dette med renter må folk passe seg for. Da kan det ende galt.

Så gikk det noen år og folk var glade og lykkelige. Vi hadde fått fred og frihet, og nå kunne vi bygge våre hus og stelle våre hjem. Og når vi kom ut i 60-årene kom en ny finansminister som sa at vi har så mye olje ute i Nordsjøen. Vi må begynne å ta ut denne oljen. Shell kom over for å ta ut olje for seg. Vi kunne ta etter.

Og så kom det en finansminister som het Per Kleppe med Kleppepakka. Og han kom med en slik fin løsning. Han sa at vi skal holde lav rente. Det er viktig for både produksjon

og utvikling av landet.

Men, sa han, renten skal du få trekke av på selvangivelsen. Og arbeidsfolk sa: Dette er løsningen på hele greia. Vi beholder den lave renten ved å trekke den av på selvangivelsen. Det kom i denne Kleppe-pakka en rente på 6%. Og vi skulle få trekke av disse 6% i selvangivelsen. Så begynte skattene å stige igjen og da måtte også renta stige. Og ikke bare det; men hvorledes skulle vi få lån ute i Europa? Gerhardsen sa jo at vi kan greie oss sjøl med penger til å bygge ut oljeindustrien. Nei, sa Per Kleppe, det går ikke. Skal vi få lån i Tyskland, så må vi gå opp med rentene, for de har dobbelt så stor rente der nede som vi. Så det går ikke med 2,5% rente her. Vi må opp med renten. G. falt på kne for mammon.

Det var mange år med 10–15% rente i Norge, og så skjer det da at det blir investert voldsomme beløp både i olje og i fiskeri og fabrikker osv. og så får vi da som resultat en dundrende overflod og vi springer verden rundt for å få solgt overfloden. For der er jo ingen kontroll med hvor mye vi skal produsere. Nå skal markedet bestemme.

En liten kommune i Nordland heter Gildeskål. De hadde 250 fast tilsatte i denne lille kommunen på 2.000–3.000 innbyggere. Og i Ørsta med 10.000 – 12.000 innbyggere er det iallfall 2000 funksjonærer. Så kan man gange det med alle kommuner man har i landet, og vi kan se hva vi holder på å betale på. Selv folk fra kommunen sier at vi kunne fått den nye store datamaskinen, så trengte vi bare halvparten av disse folkene. Men da ble det arbeidsledighet selvfølgelig. Vi kan ikke ta teknikken i bruk.

Vi er kommet inn i konsekvensen av det vi bygde opp fra Gerhardsens 2,5% og til i dag. Og enden blir at i neste lønns- og prisoppgjør da blir det mange flere streiker. For man kommer ikke til å få igjen det som man i grunnen trenger mht hva prisene har steget med. Disse systemene er i strid med seg selv og de er nødt til å ramle på en eller annen måte. Noen sier det kan bli Ragnarokk. Ja det kan godt hende det, men når det er snakk om Russland i denne forbindelse, så tror jeg ikke de er i stand til å føre krig. De har ikke angrepet den vestlige verden noen gang og jeg tror ikke de er i stand til det nå heller.

Tidligere kunne man lese om en ny økonomisk verdensordning. Hvor ble denne verdensordningen av?

Jo, det ble opprettet et pengefond og en Verdensbank. Og Gro fikk det til slik at vi betaler til dette fondet og Verdensbanken hvert år av våre skattepenger. Og disse pengene skulle først gå til å få et nytt Afrika. Det var det første. Nå skulle A få låne penger og så skal de få begynne å

Anders Ryste

produsere de også.

Jeg var så heldig på skolen jeg arbeidet, at det kom lærere dit som hadde vært lærere i Afrika. En hadde vært elektriker i Uganda. Han kunne fortelle at pengefondet bygde opp fantastiske fabrikker, elfabrikker. Andre fabrikker over hele Afrika ble bygget fra pengefondet. Så ble det sendt folk som skulle lære opp arbeiderne. Det gikk bare tre-fire år så stanset fabrikkene. Vareoverfloden satte inn. Men Afrika var svinebundet av lån til Pengefondet og Verdensbanken. Så ender det med borgerkriger, sult og fabrikkene ligger i ruiner. All denne teknologien ligger i ruiner, men renten på lånen lever.

Slik kommer folk i vanskeligheter. I Sør-Afrika er det 50% arbeidsledighet. Arbeiderne går bare og svimer i gatene og ikke har noe å gjøre. Dette fordi vi har brutt de virkelige ti bud. Fordi det vi skal ha tak i Afrika er profitt og penger og mammon.

Pengefondet og Verdensbanken skal ha renter. Og størrelsen på rentene dikterer utlånerne. Slik skjer det nå i Østen. Det er fantastisk å reise i Østen, sa de for en ti års tid tilbake, fordi der er en så voldsom fin utvikling. Dere husker sikkert hvilken fantastisk olympiade de hadde der borte for noen år siden. Hva de kunne diske opp med av utstyr og stas og stell. Og i dag er det 50% arbeidsledighet og så sloss de i gatene og står i. Da har Harmageddon kommet til Sør-Korea. Hvordan skal de komme seg ut av dette? Jo, sier Verdensbanken, de skal få lån. De låner bort en masse penger, så kommer de dagen etter og sier at, nei, nå må vi ha inn rentene fordi prisene setiger. Så må de betale denne høyntente renten enda de har 50% arbeidsledighet. Da er ulykken fullkommen.

Og det aller siste er det som skjer i Moskva. De får ikke igang igjen Russland. Det står helt stilt derborte. Noen mafiafolk har det godt. De kan leve godt på å kjøpe og selge penger. Men det store vide Russland går på dunken.

Jo, sier de så, vi skal få lån fra Verdensbanken. Det dreier seg om 183 milliarder dollar i lån. Men hvilken rente blir det på det da? Hvordan skal landet reise seg etter dette? Jo, man kan godt si at dette ser uhyggelig ut.

Men takket være den økonomiske Verdensordningen som vi har. Nå kan vi ikke snakke om et lite folk som jødene lenger, det er en økonomisk verdensordning som er fallitt.

Og det er dette jeg prøver å skrive om det lille landet i den lille boken min «Bli som barn igjen». Det har ikke noe med barnehager å gjøre. Det er alvorligere ting enn det. Det gjelder den store verdensbarnehagen.

Så når (om?) galskapen kommer over oss i Norge eller ikke. – Vi har nå denne oljen, sier folk. Vi skal ikke være så redde da, for vi har da oljen. Men for å betale renten på lån, må jo Russland selge olje de også og så skal araberne selge olje. Til slutt flyter det med olje og prisene går ned. Til ingenting. Og så stanser vi ute i Nordsjøen, det er det første som skjer. Så skal folk på land også tygge på labben. Hvis vi ikke nå, sier politikerne, har opparbeidet en slik formue at vi kan greie en nedgangstid. Ja, vi greier en nedgangstid, men ikke de som skal kjøpe det vi har å selge. Så er det jo like langt. Men hva med børskrakk over vår pengeformue også?

Vi kan ikke fri oss fra galskapen alene lenger. Det er utelukket. Det kunne Moses og det lille folket i Jødeland, men det kan ikke vi. For nå er det internasjonalsert og globalisert det som skjer på det økonomiske område.

Men så er forholdet, hvordan skal man få til å snu en slik utvikling?

Det er en veldig oppgave! Hvordan skal vi få inn den tankegangen som Moses kom med? Hvordan skal vi stryke det som er blitt gudebildet vårt? Mammon er jo Gudebilde. Vi kan jo ikke ta vekk gudebildet. Vi kan jo ikke dekapitalisere!

Da Paulus kom til Efesos så hadde de laget Diana-bilder i gull og sto på torget og solgte og tjente penger. Det protesterte Paulus mot. Da ble Paulus jaget ut av Efesos og kunne ikke komme dit mer. Det var blitt en psykisk åndelig affære hos folket. De var blitt så glade i disse Diana-greiene og denne kjøp og salg-historien at de til sjunde og sist tok liv for å holde på med galskapen.

Etter 1. verdenskrig i Ålesund var det sju millionærer som gikk konken og de endte på sjøbudloftene i Ålesund, for de var jaget ut av husene sine. En av disse var far til Hoff som var redaktør av Samfunnsliv. Han tok sitt eget liv. For han mistet prestisje, han mistet sin autoritet. Han var ikke den han var når han hadde millioner å rutte med, og til den dagen han hadde ingenting. Så slik gjør menneskene seg så forbasket avhengig av et bilde, av et system, av en ytre orden at det går på livet løst. Og tar andres liv, hvis det går an. Vi snakker i dag om at folket vårt holder på å gå i oppløsning. Det er mange som bruker stoff. Det er så mange som stjeler fra butikken. Det er så mange som er tapere på skolene. Årsakene er de samme som etter 1. verdenskrig. Altsammen skriver seg fra et forfalsket livsbilde som etter hvert har satt seg fast i noe som ikke var så falskt i 1950, men som er blitt det i dag.

Problemet for de unge er å sparke fotball. Der er det et godt marked. Frihandelen og fritt marked. Der kan de også sparke beina av se, det de skal ha en gang da de slutter å sparke fotball. Hele verden er blitt en familie i dag.

I Bibelen sa de det slik:
Får du greie på sammenhengen i dette og får folk til å forstå sammenhengen i dette, så kan det råde bot med både Mammon og Molok, organisasjonsmakten og streikemakten. Og

med krigsmakten. Men får du ikke tak i sammenhengen, så kan du ikke gjøre noen verdens ting, du må bare følge med på lasset og oppleve det nye ragnarok over verden.

Jeg prøver så godt jeg kan å skape et bilde av årsakene til at vi ser dystert på situasjonen og at de og de tider kan komme igjen. Men jeg mener det er tegn i sol og måne at folk begynner å tenke, sprengte skallene, sprengte politiske og religiøse dogmegransene som jo mammon er.

Du vet at før krigen kom det en lærer til oss, og var sammen med oss. Martin Strømnes. Han forklarte en ny pedagogikk. Han ville ha vekk katetrene i skolen og ville ha en levende undervisning. Istedet for å lære å telle hvor mange mager kua har og pugge dette, så skal du heller sette kua inn i den sammenhengen den står i. Så lærer barna mye fortere og bedre, da får de se sammenhengen, vinter, vår, sommer og høst hva som skjer med kua med levende bilder.

Strømnes ville bygge opp et verdensuniversitet i Jerusalem. Han besøkte landet for å få til muligheten for dette. Han mente at alle nasjoner før eller siden måtte samles i Jerusalem og der fremelske det nye budskapet som Kristus kom med. Men ikke det budskapet som prestene holder på med enda den dag i dag. Ikke den privatkristne tankegangen, men den levende tankegangen som Kristus kom med.

Men det er jo slik selvfølgelig at det å forstå Bibelen på en ny måte, er ikke lett. Det kan godt hende at det er bra at den er inndelt i små vers, så vi kan ta litt i gangen. Jeg tenkte da på de versene da Kristus sier til de i båten på Genesaretsjøen: Skal du kaste ut garn, skal du gjøre det på høyre side av båten. Så sier de kristne «Tenk seg til at han var slik trollmann at han visste, at når man satte garnene fra høyresiden av båten så kom fisken i garnet.

Men det vet jo enhver fisker i Norge at han må ha kavlen i venstrehanden og grunnen i høyrehanden og ro båten slik at han alltid har høyrehanden der det er tyngst, så vil nota strekke seg i sjøen og da vil han få fisk. Hvorfor lage teologi av slikt?

Vi kan ta vers etter vers og så finner du frem til det praktiske og naturlige, for det er praktisk naturlig hele greia. Det er så naturlig at prester forstår det ikke. Så naturlig er det.

Nå sier vi i et ord fra B: Du må lære å gjøre forskjell på Gud og Mammon. Ja, Mammon har noe med penger å gjøre og Gud er nå der oppe. Så da er det ikke godt å gjøre forskjell på Mammon og Gud.

Så kommer Brochmann og forteller at i alt som har iboende liv, der bor Gud. Selvfølgelig gjør han det. Gud bor i de grønne bladene, det levende liv i alt som vokser av seg selv. Du har levende liv i deg selv, dyrene har levende liv i seg selv. Universet har levende liv i seg selv. Samfunnet har liv i seg selv. Der bor Gud. Selvfølgelig gjør han det.

Men det som ikke har iboende levende liv i seg, det kan vi godt si er Mammon. Man må gjøre forskjell på disse to tingene, så begynner du å forstå litt mer av hvordan vi skal løse oss fra en binding til bilder og symboler og systemer. BDB trodde at når han kom til Stortinget og talte om dette, så skulle de forlate partiene og komme og bli med ham. Han tok med seg en del representanter hjem til seg og skulle snakke med

dem om Nyorienteringen. Det var dumt. Han fikk ikke noen ting ut av det. De forsto absolutt ingen ting.

En av dem, en som hette Mowinckel, sa «Selv om jeg leser linjene dine Brochmann, baklengs eller forlengs, så forstår jeg akkurat like lite av det du skriver.» Dette var altså Mowinckel, lederen av Venstre. Han som i 1929 da den store krisen kom etter 1. verdenskrig sto frem i Stortinget og sa at kursen på norske kroner er så lav at vi må se å få gjort noe. Vi må ha den opp på pari kurs. Hvorfor pari kurs? Jo, for da – han var skipsreder – og da fikk han berget økonomien i Nordsjøflåten som han var reder for, men 70.000 gårdbrukere gikk konkurs fordi de hadde så mye gjeld og lån. Det er en flott politikk. Han brydde seg ikke om helheten, om sammenhengen.

Og dette har de forresten gjort alle disse politiske partiene. De har dreiet seg selv helt trill rundt flere ganger. Folket lar seg bedra. Det vi arbeider med kaller vi logokratiet. Vi må finne de logiske sammenhengene. Vi må søke meningen med at det er slik og slik. For bak dagens politikk, kommer disse fordervelige tidene. Nå blir det dårlige tider igjen. Ja, det er jo tegnet på at vi ordner økonomien på en gal måte. Det er verken overjordiske eller underjordiske som bestemmer. Vi bestemmer selv.

Foredraget er sterkt nedkortet, konklusjon er nødvendig.

Det vil fremgå av foredraget at Kristus-impulsen som Nyorienteringen bygger på, fremmer såvel helhetstanken som den genetiske utviklingstenkningen. Vi sier i logokratiet at Kristus bygget sin frelse på profetenes tale i DGT. Beretningen om Jesus som drev ut pengevekslerne fra Templet (samfunnet) vitner om at han hadde jødernes Jubelårssystem i tankene. Det same som vi i logokratiet kaller dekapitalisering og desentralisering. Et økonomisk system hvor den fordervelige pris og lønnsspiralen oppover til større og større nominelle tall, snus nedover til lønnsomt prisfall. Det vil frelse hele kloden fra enda et uhyggelig Ragnarok.

a.r.

Hva betyr ordet genetisk?

Fra leksikon kan vi hente dette: Utviklingspsykologi, systematisk studium av adferd, uttrykksmåter, reaksjoner og andre psykologiske trekk i samfunnets utvikling fra de mest primitive former.

Dybwad Brochmann er imidlertid kommet med et tillegg til gjeldende genetikk. Et tillegg som vitenskapen hittil har oversett. Han peker på hvorledes barnets utvikling formes i leken. Barnet dikter liv i trehestene og dukkene, dets fantasi formes gjennom leken med bilder og symboler, men kan også deformeres gjennom billedene. Dette som eksempel på hvorledes også det kollektive barnet risikerer å deformere hele sitt samfunn ved å dikte liv i penger, aksjer, systemer, institusjoner, og retninger innen politikk, religion, kunst og kultur. Følgene blir at menneskeheten står åndelig ribbet tilbake og dessverre i dag i globalisert format. Da går verden mot stupet, og dette utelukkende grunnet autorisert åndsformørkelse og intet annet.

a.r.

Vårt nye år

Her – når det blir det nye år,
nytt for oss? I sinnets vår.
Når vi gjør, hva vi BØR –
og ikke gjentar oss – som før.

Så det vi har å si,
ei blir mentalt gjengangeri.
Men slik at etisk fantasi,
kan kreative bidrag gi.

Nytt for oss, blir det nye år,
når vanegjengeri forgår;
– om vi fornyelse gjennomgår.
Så noe nytt i oss – oppstår.

Nyomvendt kan sinnets muld,
bli «den gode jord»
for Herrens sæd – med visdoms guld.

Fornyelse – først gjør oss fri.
Forløst fra fortids-slaveri.
når vi livsbudskapet ny-forstår,
nytt indre liv i oss – oppstår.

Svein Otto Hauffen

BERTRAM D. BROCHMANN UT I VERDEN

Samfunnsliv ble i 1931 grunnlagt av den norske sosialreformator B.D. Brochmann. Han skrev omkring 40 verker om alt fra samfunnsøkonomi til religion. I bøkene KUNSTEN Å LESE BIBELEN og KRISTUS I SAMFUNNET viser han at Jesus kom som en frelser fra all religion og mystisisme. Dagens kirkekristendom er blitt en forflating og religionisering av Jesu lære. Ifølge BDB kom

dette i og med Paulus og hans inntreden i historien. Han klarte det mesterstykke å redde kristendommens spirer og kjerne ved å omgjøre den til religion, til og med statsreligion. Men mye gikk tapt på denne lange veien mot den moderne tid. Fremdeles er Jesus i tåkeskyen etter dette grepet fra Paulus. Hans lære er borte fra menneskenes bevissthet. Vi går fremdeles og minnes ham ved hjelp av nattverd ved å ete hans legeme og drikke hans blod, men ønsker altså ikke å gjøre hans lære til noe vi alle kan stå for. Det er fremdeles langt unna et kristent samfunn med tjenerprinsippet i fokus og nestekjærlighet. Ja, man skal til og med elske sine fiender, i følge ham.

Fortsatt er det kirkekristendommen som gjelder her til lands. BDBs sentrale bøker om dette skal nå legges ut på internett. Det er også planer

om nygivelser av KUNSTEN Å LESE BIBELEN og KRISTUS I SAMFUNNET på norsk. Den første boken er nå ferdig oversatt til engelsk. Redaktøren gjennomgår nå hele manus med tanke på trykking i løpet av året. Dette er meget tidkrevende og han vurderer derfor å ta permisjon fra skolen en tid for å arbeide unna.

KRISTUS I SAMFUNNET er neste bok ut på engelsk. Oversetter Lynne Hippler beregner 18 måneder på jobben. I tillegg må redaktøren av Samfunnsliv gjennomgå hele manus på 400 sider etterpå. Også disse bøkene skal trykkes i Norge. Dessuten skal de legges ut på Samfunnslivs nettsted.

Vi i Samfunnsliv regner med at begge disse bøkene vil vekke internasjonal oppmerksomhet. Vi tror også at tiden nå er moden for disse bøkene for det internasjonale markedet.

Såkalte podcasting er blitt populært. Man legger ut lydfiler på internett slik at publikum kan høre radiosendinger eller annet. Her har vi altså muligheten til å legge ut BDB's taler og foredrag på Samfunnslivs nettsted.

I årets første utgave av Samfunnsliv finner leserne til dels sterke meninger mot religionene som kjemper mot hverandre på verdensarenaene. Men det er ikke alt vi er enig i i f.eks. den danske sognepresten som skriver "Postkort fra Eurabia" på side 4. Men han setter fokus på interessante utviklingstrekk for Europa i årene fremover.

DOJ

FULLE NORSKE OFFISERER SPRENGTE TV I BODØ

Muligens er disse en større fare for rikets sikkerhet enn selveste Mulla Krekar....

DOJ

Barn, videovold og lønnsomhetspolitikken

Av Aase Brenne

Det går stadig programmer i norsk og svensk tv om den råskap og vold som kommer inn i hjemmene via videofilmer. Skolebarn vet knapt hva de selv eller læreren heter, men spør om de i detalj kan berette om den siste voldsfilm de så. Den virkeligheten de ser på filmen er mer virkelig enn deres eget liv, her og nå. Det er forbudt for foreldre å slå eller mishandle sine barn – fysisk, men den psykiske mishandlingen er ikke forbudt. Filmen kan være et ris bak speilet, for den som søker makt. Gjør du ikke som jeg sier, så vet du hva som skjer (på filmen, altså). Å skjære hodene av hverandre, kannibalisme, voldtukt – alt dette er underholdningsvold, som noen tje-

ner penger på, og som staten håver inn skatter på. Det er umulig å gripe fatt på alle detaljer i den virkningen som vår økonomioppfatning har. Hele vår gjennomlevde historie – fra kannibalismens tid til dagens verden – med all den – for våre forfedre – gjennomlevde tortur, undertrykkelse, angst – er nå underholdningsvold for den nye slekt, sett ut fra sadsismens synsvinkel. Dette er den nye verden for den nye slekt. Livshatets verden. Foreldre som hadde ønsket og ønsker en annen verden for sine barn, slår hjelpesløse.

Den lutherske statskirken skapte det oppdragelsesmiljø, som la veien åpen for Hitler og nazismen. Hva vår egen statskirkes oppdragelses- holdninger, forholdet til staten og til kapitalismens evangelium legger til rette for, kan vi bare ane konturene

av. Den vold, mishandling, tortur og misbruk av barn som nå utfolder seg over store deler av verden – og langt inn i vår egen lille norske virkelighet, vil vi nok helst holde skjult for vår bevissthet.

Vi orker ikke med det. Vi er fang- et inn i mammonkulturens og stats- kulturens lovpriste paradisi – eller helvete.

Kristus: Du kan ikke dyrke Gud og mammon samtidig

Hvis BILDE finner vi på kronestyk- ket, dollar- og pundseddelen?

Jesus spørsmål for 2000 år siden er like aktuelt i dag, men med en viss forskjell. For 2000 år siden hadde menneskene ingen psykolog som kunne gjennomskue dette spørsmål – og hva Jesus egentlig ville si med dette spørsmål. At menneskene den-gang dyrket bilder – statens bil- de og pengesymbolet hørte sam- men. Det koster penger å ha en stat. «Gi staten (bildet på samfunnshel- heten) hva bildet krever, men gi Gud hva Guds er». Før psykologiens tidsalder måtte prestskapet tolke dette som en ordre fra høyere hold om å «dyrke Gud og mammon sam- tidig». Kristus uttrykte seg på en slik måte at billeddyrkeren i mennesket fikk sitt, mens den mer kritiske og skeptiske fikk noe å gruble på – til sannhetens eller opplysningens ånd fikk bearbeidet oss til å skjønne hvordan den menneskelige psyken arbeider – via bilder og symboler frem til den egentlige virkelighets- forståelse.

Alle vet i dag at det er slik barn ut- vikles, men neimen om det er den samme utbredte forståelse for at den kollektive psyken arbeider presis på samme måten. Underholdningsvol- den og sadismen, samt alle andre ut- trykk for livshat – som like meget fremkommer fra «det offentlige» som fra «det private» – er symptom- er på at det enten må komme ny bevissthet inn i vårt kollektivliv – el- ler også begår vi kulturelt selvmord.

Mammonisme – kapitalisme og statsdyrkelse må analyseres for hva det er

Mammonisme-kapitalisme og stats- dyrkelse må analyseres for hva det er – bilder på en bakenforliggende virkelighet som vi må komme til for- ståelse med – eller gå til grunne som et ikke-utviklingsdyktig folk. Å leve

i en nasjon som den norske, som i den grad utestenger alt nytt bevis- sthetsliv på dette området, er deprime- rende, og ennå mer deprime- rende at både kirke og vitenskap har så mer enn nok med å vedlikeholde billedvirkeligheten, fremfor å sette seg inn i den fantastiske og strålende virkelighet bakenfor bildene, som er det neste trinn i utviklingen – kollektivt, som skulle erobres av oss i fellesskap. Men døren til den nye vir- kelighet er stengt fordi billeddyrker- ne ikke tør bli seg selv bevisst. Derfor degenererer kulturlivet tilba- ke til fortidens grusomheter, sad- isme og kannibalisme.

Evolusjonskallet

Livet selv er evolusjon, sier Piérre Theilhard de Chardin, og det kjen- ner ingen nåde med dem som vil stille seg utenfor evolusjonens lover – eller kall det vekstlover i ånds eller bevissthetslivet. Åndslivet eller be- vissthetslivet i oss besørger selv de- generasjonen og ødeleggelsen – der- som vi ikke svarer på evolusjonskal- let – økt kollektiv bevissterkjennelse. Som Brochmann sa det, det er ikke så vanskelig å være profet i dag – om man har lært å forstå den virkeligheten som ligger under billeddyrkelsen. Jenta som ikke vil kaste dukkene sine i voksen alder for å skaffe seg virkelige barn, eller realisere morsfølelsen – eller gutten som vil kjøre med lekebil resten av livet – mister selvsagt «det neste utviklingstrinn i livet», og slik også med oss kollektivt lekende. Frykten for bevisstheten om det nye utviklingstrinn – driver oss tilbake til de lavere bevissthetsnivåer og all den elendighet, grusomhet og angst som var tilknyttet disse nivåer. Det nytter jo ikke å gjøre opprør mot stat og kapitalisme – som jo bare vokser i velde med slike metoder. Nei, den nye bevisstheten om oss selv gjør voldsopprør til noe latterlig.

På kollisjonskurs med evolu- sjonslovene

Vi gjør ikke opprør mot leker og bilder – vi skaffer oss bevissthet om neste utviklingstrinn – individuelt og kollektivt. Utestenger vi det siste – det kollektive – er vi selvsagt i konflikt med evolusjonslovene. De slutter ikke å virke – selv om vi er al- dri så uvitende om deres eksistens. Kristus var seg disse lover bevisst – og han plantet den lære og de impul-

ser som skulle bevirke at vi – et par tusen år etter – kunne forlate det kol- lektive billedplan – for å tilegne oss en sosial virkelighet vi bare har drømt om. Bare noen få ord, sagt i farten – av A. Fagereng – kan gi et hint om den nye virkeligheten: «Den biologiske rente skal vi beholde». Altså, den biologisk-materielle ren- te for våre felles, menneskelige an- strengelser skal vi få, men så lenge pengerentens lekevirkelighet pågår, som jo også er knyttet til statens budsjettpolitikk – må vi lide nød midt i overflodens tidsalder (og ak- septere at det er pengelønnsomhet å selge livshat på boks og kasset). Pengekapitalens avkastning øker proporsjonalt med menneskehetens lidelser og nød – og dersom statens budsjettpolitikk skal gå med over- skudd – så må staten interessere seg for å rasjonalisere tilgangen på lev- netsmidler, boliger og alt annet vi skal leve av (rasjonere på arbeids- plasser – med andre ord) – og bare slik – i denne samkjøringen mellom stat og pengekapital, mellom skatter og lønnspolitikk – kan velgerne få hva de ber om, nemlig høyere priser og høyere lønninger, mens det para- diset disse samme velgere kunne ha skapt med sin arbeidslyst, skaper- lyst, vitalitet, idealitet og solidaritet – går tapt i et degenerert samfunn og kulturliv. Det er og blir prisen vi må betale når evolusjonslivene fornek- tes i kollektivlivet.

Skole, kirke og vitenskap – en ørkenvandring

Skole, kirke og vitenskap danner til- sammen en kunnskapsmessig ør- kenvandring – nettopp fordi man her mangler nøkkelen som kunne lå- se opp døren til den nyere tid, vise oss de fantastiske vyene fremover – når billeddyrkelsens virkelighet er blitt en saga, blott. Men nå er vi – kollektivt sett – i samme situasjon som skolebarnet, hvis virkelighet besto i filmkassetten. En ny utvik- ling er fullstendig avhengig av den nye (eller gamle?) erkjennelse av oss selv som guddommens, den kos- miske bevissthets åndelige eller psy- kiske avkom, som gjennom bevisst- hetsgjøringsprosessen skal nå frem til den egentlige og guddommelige, sosiale virkelighet – her på jorden. Den har alltid vært tilstede, men som billeddyrker kan vi ikke tilegne oss denne, bare drømme om den.

BERTRAM D. BROCHMANN den store sosialreformatoren i Norge

Bertram Dybwad Brochmann (1881-1956) var prestesønn og utdan- net gartner. Han reiste land og strand rundt og prekte om en ny sam- funnslære. En lære som talte Staten og Kirken midt i mot.

For Brochmann var statsmakt, pengemakt og religion menneske- hetens nye avguder. Disse molokene som han kaller dem, knebler fri- heten og folket. Brochmann bygger sin nye samfunnslære på en radi- kal forståelse av Kristus og evangeliene.

Brochmann innførte i sin samfunnslære begreper som "to slags fan- tasi" (den ukontrollerte og den kontrollerte) og "to slags virkelighet" (den objektive skapt av Gud og den relative skapt av mennesker). Gjennom 40 år utga han mer enn 40 bøker om sin nye samfunnslære. Det vakte stor oppsikt da han i sitt åpne brev til Adolf Hitler i 1937 gir uttrykk for at Hitlers undergang er viss, hvis han fortsetter å følge det makt- og voldsprinsipp han hadde slått inn på. Brochmann hadde dessuten også hjulpet den jødiske Helene Harand i hennes kamp mot Hitlers jødeforfølgelser, og han hadde holdt offentlig foredrag om det- te i Wien. Brochmann var derfor uønsket i Berlin.

Så bryter 2. verdenskrig ut, og noen måneder senere står tyskerne et- ter et kappløp med engelskmennene som okkuperer Norge, mens Konge og Regjering rømmer til England med gullbeholdningen og lar folket i stikken. Om dette sier Brochmann sin hjertens mening i et radioforedrag i juli 1940 - mer enn en måned etter at krigstilstanden mellom Norge og Tyskland var opphørt ved den norske hærs kapitu- lasjon, og okkupasjonsstilstand var inntrådt. Han angriper også Eng- lands kyniske holdning overfor Norge. Hensikten med Brochmanns radioforedrag var for det første å motarbeide Quisling, dernest å frem- heve Hitlers riktige økonomi-politikk mot plutokratiet. Dette for å komme på talefot med okkuperantene som han hadde tett inn på livet, og for med det å skjerme sine tilhengere i Norge. Han var den første poli- tiker som tok Jesu budskap om å "elske sine fiender" og ikke bare gå én mil med dem, men to, alvorlig. For dette ble Brochmann etter kri- gens slutt tiltalt og dømt ved det "rettsoppgjør" som av den tilbake- vendte Regjering ble iscenesatt overfor 99.000 nordmenn. Broch- mann tok som de tusenvis av andre sin fengslesstraff som et utslag av den politiske forfølgelse han var utsatt for. Av ukjente årsaker ble han brått sluppet ut av arrest etter knapt 6 måneders soning.

I sin bok "Til mentalundersøkelse" (1947) beskriver han dette åre- lange marerittet som norske myndigheter utsatte ham for. "Rettsaken mot B.D.B." (1947) viser i sin fulle bredde hvor parodisk det hele var.

Samfunnsliv

Redaksjon og ekspedisjon
6150 ØRSTA

Abonnement i hele Norden
Kr. 500,- pr år
kr. 250,- pr halvår

Annonsepris kr. 4,- pr mm
1. side kr. 4,50 pr mm

Abonnement kan tegnes
ved poststedene eller
direkte i ekspedisjonen

Sats og trykk:
Møre-Nytt, Ørsta